

*Universitat
Abat Oliba CEU*

**Anàlisi de les relacions i la personalitat dels
personatges en *Anna Karèнина***

TREBALL DE FI DE GRAU

Autor: Laura Salallasera Muñoz
Tutor: José Maria Forment Costa
Grau en: Psicologia
Any: 2018

DECLARACIÓ

El que subscriu declara que el material d'aquest document, que ara presento, és fruit del meu propi treball. Qualsevol ajuda rebuda d'altres ha estat citada i reconeguda en aquest document. Faig aquesta declaració en el coneixement que un incompliment de les normes relatives a la presentació de treball pot dur a greus conseqüències. Sóc conscient que el document no serà acceptat a menys que aquesta declaració hagi estat entregada amb el mateix.

Signatura:

Laura Salallasera Muñoz

*Totes les famílies felices s'assemblen. Cada família
dissortada ho és a la seva manera.*

LEV TOLSTOI

Resum

Aquest document recull un anàlisi de la novel·la *Anna Karènina* de Lev Tolstoi, clàssic de la literatura russa publicat per primera vegada l'any 1877. Es realitza un anàlisi, des d'un punt de vista psicològic, de les relacions de parella dels personatges principals de la novel·la amb el recolzament teòric de la Teoria triangular de l'amor de Sternberg. Es revisa també la personalitat dels mateixos personatges en base a la teoria dels Cinc Factors de Costa i McCrae. Finalment, es fa especial atenció a la personalitat de la protagonista la qual es compara amb el que avui en dia es coneix com a Trastorn límit de la personalitat.

Resumen

Este documento recoge un análisis de la novela Anna Karènina de Lev Tolstoi, clásico de la literatura rusa publicado por primera vez el año 1877. Se realiza un análisis, desde un punto de vista psicológico, de las relaciones de pareja de los personajes principales de la obra con el apoyo teórico de la Teoría triangular del amor de Sternberg. Se revisa también la personalidad de los mismos personajes en base a la teoría de los Cinco Factores de Costa y McCrae. Finalmente, se hace especial atención a la personalidad de la protagonista la cual se compara con lo que actualmente se conoce como Trastorno límite de la personalidad.

Abstract

This document contains an analysis of the novel Anna Karènina written by Lev Tolstoi, a classic of Russian literature published for the first time in 1877. We analyze, from a psychological point of view, the relationship between the main characters with the theoretical support of the Sternberg's Triangle Theory of Love. The personality of the same characters that we also analyze is reviewed based on the Big Five theory of Costa and McCrae. Finally, we pay special attention to the personality of the protagonist which is compared to a Personality Disorder.

Paraules claus / Keywords

Anna Karènina – Tolstoi – Trastorn límit de la personalitat -- Personalitat – Adulteri

Sumari

Introducció	9
1. Resum.....	11
2. Anàlisi de les relacions principals.....	12
2.1. La Teoria triangular de l'amor de Sternberg.....	12
2.2. Stepan Oblonski i Dària Alexandròvna.....	14
2.3. Katerina Alexandròvna i Levin Konstantin.....	17
2.4. Anna Karènina, Alexiei Karenin i Alexiei Vronski.....	21
3. Anàlisi de la personalitat dels personatges segons el model dels <i>Big Five</i>	30
3.1. Introducció al model <i>Big Five</i>	30
3.2. Stepan Arkàdievitx Oblonski (Stiva).....	32
3.3. Dària Alexàndrovna Oblonskaya (Dolly)	34
3.4. Katerina Alexàndrovna Xerbatski (Kitty)	37
3.5. Konstantin Dimítix Levin.....	39
3.6. Alexiei Alexàndrovitx Karenin.....	42
3.7. Alexiei Kirillovitx Vronski.....	45
3.8. Anna Arkadièvna Karènin.....	48
4. Anna Karènina i el Trastorn Límit de personalitat	50
4.1. Manifestacions clíniques del Trastorn Límit de la personalitat	50
4.2. Criteris Diagnòstics del DSM 5 del Trastorn Límit de personalitat	51
4.3. Discussió	55
5. Conclusió	58
Bibliografia.....	59

Introducció

Anna Karènina (1877) és una de les obres més destacades de Lev Tolstoi juntament amb *Guerra i Pau*, ambdues s'inclouen entre els màxims exponents del realisme, corrent literària que intenta plasmar en l'art com és la vida, la realitat. L'autor de llinatge aristocràtic va néixer l'any 1828, quedant orfe als nou anys. Tot i la seva posició havia mostrat sempre una gran preocupació per les desigualtats socials i l'educació, arribant a fundar una escola per a fills de camperols l'any 1862. Com Levin, coprotagonista de la novel·la, defensava que eren els intel·lectuals els que havien d'aprendre dels camperols i no a l'inrevés i afirmava que l'art havia de contribuir al desenvolupament moral del poble (Waegemans, 2003, p. 216). Tolstoi apaivagava el seu tarannà depressiu i els sentiments de buit existencial a través de la religió i el treball humil, qüestió que es veu reflectida a la novel·la. Amb el temps l'autor es distancia de l'església ortodoxa però es manté fidel a les idees del cristianisme i l'evangeli. (Arenas, 2014, p. 3)

En una primera aproximació, l'autor pretenia escriure sobre una dona de l'alta societat que es revelava en contra de la institució del matrimoni, en la línia de noves idees polítiques sobre l'emancipació femenina al segle XIX. Aleshores, l'any 1872 Anna Pirogova, una dona jove familiar llunyana de Tolstoi, va suïcidar-se llençant-se a les vies del tren. Anna havia estat abandonada pel seu amant Alexander Bibikov, que l'havia deixat per una altra dona més jove. Ella, en un atac de gelosia, va deixar-li una nota responsabilitzant-lo de la seva mort. Tolstoi, fascinat pel succés, va assistir a l'autòpsia de Pirogova, fet que va contribuir a la construcció de la novel·la en la que ja estava treballant. (Salin-Pascual, 2014, p. 10)

Les obres de Tolstoi destaquen més que per els esdeveniments per la detallada descripció dels sentiments i situacions dels personatges. Tot i que l'autor acostuma a presentar personatges sans amb una vida interior molt clara, amb *Anna Karènina* va més enllà (Gibian, 2016, p.14). Anna és una dona encantadora i infeliçment casada amb un home fred i rígid, que inicia una relació adultera amb el Comte Vronski, un jove d'èxit en la societat peterburgesa amb el que acaba fugint. Al llarg de l'obra, Anna és marginada socialment i Vronski comença a distanciar-s'hi, provocant en ella múltiples escenes de gelosia, retrets i angoixa fins que la protagonista no veu més sortida que el suïcidi. Mentre que Anna busca la felicitat i creu que només la hi ho pot oferir Vronski, Levin cerca l'auto perfecció moral, la veritat i el sentit de la vida. Aquest acaba trobant la felicitat al costat de Kitty amb la qual du una vida assossegada al camp. La relació de Levin i Kitty té una clara intenció d'antítesis: D'una banda, la passió culpable i condemnable d'Anna i d'altra banda l'amor pur de Levin i Kitty. La novel·la, influïda per el puritanisme, està escrita en

un to pessimista. La societat desaprova el comportament d'Anna però Tolstoi també ho fa. (Waegemans, 2003, p. 219)

La història d'Anna Karènina és considerada un símbol literari de la cultura de finals del segle XIX, en la que es veu reflectida l'evolució cultural cap a la modernitat. Anna Karènina és una dona que, com Emma Bovary de Flaubert, no encaixa en l'estereotip femení de l'època. En ella trobem trets típicament masculins tals com la seva autenticitat i franquesa i el fet que és no és submisa ni influenciable essent capaç de transgredir certes normes socials enganyant el marit, fugint amb l'amant i exposant la seva situació obertament. Per aquesta transgressió, Anna Karènina és considerada l'heroïna romàntica de Tolstoi, però aquest gest per part seva, des d'una perspectiva psicològica i com veurem a continuació, sona més a impulsivitat que a valentia.

1. Resum

La història comença quan Daria Alexàndrovna Oblonskaya (Dolly) descobreix que el seu marit, el príncep i alt funcionari Stepan Arkàdievitx Oblonski (Stiva), li ha estat infidel. Per tal de convèncer a la seva dona que no l'abandoni, Stiva fa venir a la seva germana Anna Arkadièvna Karènina des de Sant Petersburg.

Al mateix temps que Anna, arriba a Moscou Konstantin Dimítrix Levin, un amic de Stiva que pretén demanar matrimoni a la germana petita de Dolly, Katerina Alexàndrovna Xerbatski (Kitty). La princesa rebutja la proposta de Levin esperant que el Comte Alexiei Kirillovitx Vronski li demani la mà. Davant la negativa de Kitty, Levin, totalment abatut, decideix tornar al camp. Tot i que Vronski semblava mostrar interès per Kitty, s'enamora d'Anna en la seva primera trobada a l'estació de tren.

Un cop Anna convenç Dolly perquè perdoni el seu marit decideix tornar a Sant Petersburg, on viu amb el seu marit Alexiei Alexàndrovitx Karenin, que ocupa un alt càrrec al govern, i el seu fill Serioja. Vronski, determinat a seduir Anna, empren el mateix viatge. A Sant Petersburg, Vronski es converteix en l'ombra d'Anna, seguint-la a tots els esdeveniments socials fins que aconsegueix seduir-la. Ambdós inicien una apassionada relació que no passa desapercibuda davant els membres de l'aristocràcia russa.

Inicialment, Alexiei Alexàndrovitx no dona crèdit als rumors, però l'amor d'Anna cap a Vronski acaba fent-se evident un dia en que ell participa en una cursa de cavalls en la qual té un accident. Anna, en presenciar la caiguda, no pot contenir l'angoixa per l'estat de salut del seu amant. Quan el marit d'Anna li recrimina el seu comportament, ella acaba confessant la seva aventura amb Vronski i que espera un fill seu.

Mentrestant Kitty, malalta i penedida d'haver rebutjat la proposta de matrimoni de Levin, empren un viatge a Alemanya per recuperar-se. Aleshores creix en ella una forta religiositat que la farà madurar. Mesos després, Dolly visita a Levin al camp i li fa veure que encara té possibilitats amb Kitty. Més endavant la parella es retroba a casa els Oblonski on es reconcilia per a casar-se poc temps després.

Alexiei Karenin es nega a concedir el divorci a la seva dona i amenaça a Anna amb impedir que torni a veure el seu fill si decideix abandonar-lo. Aleshores però, s'assabenta que la seva dona s'està morint de febre puerperal a causa del part de la filla de Vronski. Quan va a veure-la es troba al compte patint per ella i, en palesar la tristesa d'ell davant la possible mort d'Anna, comparteix els amants i decideix perdonar-los.

Vronski, que no pot suportar la idea de perdre Anna, intenta suïcidar-se disparant-se al pit però l'intent resulta fallit i sobreviu. Anna es recupera en contra de tot pronòstic i abandona el marit i el fill per fugir amb Vronski sense obtenir el divorci.

La parella passa un temps viatjant per Europa i, en tornar, es troben amb que Vronski és acceptat per tothom i Anna, a diferència d'ell, és marginada fins i tot per el seu cercle d'amistats més proper. El rebuig constant i hostil fereix greument la protagonista, que decideix visitar sense permís el seu fill al que havien enganyat dient que Anna havia mort.

Per tal que Anna estigui millor, la parella s'estableix al camp, però aleshores comença a sentir-se gelosa sense motiu i a patir per por a ser abandonada per l'amant. Aquesta mateixa gelosia i exigència d'afecte constant acaba atabalant a Vronski provocant que es distanciï poc a poc d'ella. La parella es trasllada a Moscou per a negociar el divorci amb Karenin. Allà, Vronski torna a la seva antiga vida social la qual cosa agreuja la gelosia d'Anna que cada vegada se sent més sola. La relació se'n va ressentint cada vegada més. Convençuda que Vronski ja no l'estima i que té intenció de casar-se amb una altra dona, Anna se suïcida saltant a les vies del tren.

Després de la mort d'Anna, Vronski es desespera fins tal punt que, desitjant la pròpia mort, es presenta voluntari per combatre en la revolta de Sèrbia contra Turquia. Karenin, d'altra banda, s'ocupa de la filla d'Anna i Vronski com si de la seva es tractés. Dolly es divorcia del seu marit que l'ha dut a la ruïna. I finalment, Levin acaba per comprendre que ni la seva bona posició econòmica ni la seva família no li asseguraran mai la felicitat, sinó que haurà d'orientar la seva vida a la bondat i la simplicitat de l'existència.

2. Anàlisi de les relacions principals

2.1 La Teoria triangular de l'amor de Sternberg

Per a l'anàlisi de les relacions principals dels personatges emprarem tres conceptes de la *Teoria triangular de l'amor* que va definir el psicòleg nord-americà Robert Sternberg: La intimitat, la passió i el compromís.

En primer lloc, la intimitat fa referència als sentiments que promouen la proximitat, el vincle i la connexió dins d'una relació. Pot incloure diversos elements tals com el desig de promoure el benestar de la persona estimada, el sentiment de felicitat quan s'està amb la parella, un gran respecte per aquesta, la capacitat de comptar-hi en moments de

necessitat, enteniment mutu, coneixença de l'altre, recepció i entrega de recolzament emocional, entrega d'un mateix i de les pròpies possessions, comunicació íntima i valoració de l'altre. (Sternberg, 1989, p. 53)

Aquests són alguns dels possibles sentiments que es poden experimentar a través de la intimitat de l'amor, però no és necessari que es donin tots. La intimitat és un fonament de l'amor, però n'és un que es desenvolupa lentament i que és difícil d'aconseguir. A més, tot i que pugui semblar paradoxal, pot començar a diluir-se degut a l'amenaça que constitueix en quant a la sensació de perill que es pot experimentar respecte a la pròpia percepció com a ésser independent i autònom. (Sternberg, 1989, p. 54)

D'altra banda, el component passional comporta un estat d'intens desig d'unió amb l'altre. La passió és l'expressió de desitjos i necessitats tals com l'autoestima, l'entrega, la pertinença, la submissió i la satisfacció sexual. La intensitat d'aquestes varia en funció de les persones, les situacions i la mena de relacions romàntiques. Aquest element tendeix a interactuar intensament amb la intimitat i tots dos s'alimenten entre sí. En *Anna Karènina*, veurem com la passió és el component més inestable i que pot fluctuar de manera imprevisible. Tenim cert grau de control conscient sobre els nostres sentiments i sobre el compromís que invertim en una relació, però poc control sobre la passió que experimentem cap a una altra persona. (Sternberg, 1989, p. 56)

Finalment, el compromís es compon d'un aspecte a curt termini, que implica la decisió d'estimar a una altra persona, i d'un segon aspecte a llarg termini que implica el compromís per mantenir aquest amor. Ambdós components no necessàriament tenen lloc simultàniament ja que la decisió d'estimar pot no implicar un compromís amb aquest amor. Tot i que el compromís pot veure's mancat d'intimitat i de passió en última instància és aquest tercer component el que manté una relació. (Sternberg, 1989, p.58)

Figura 1. El triangle de l'amor (Sternberg, 1989, p. 36)

En funció de la importància dels tres components en cada relació l'autor ens presenta diverses classificacions d'amor:

En primer lloc, l'amor basat exclusivament en la intimitat (afecte), exclou la passió i el compromís, és a dir, ens podem sentir emocionalment propers a un amic sense que aquest desperti en nosaltres cap mena de passió ni que ens faci sentir que volem mantenir aquesta relació a llarg termini. En segon lloc, l'amor basat exclusivament en la passió (amor insensat), exclou la intimitat i el compromís. L'amor insensat pot despertar-se instantàniament i dissipar-se de la mateixa manera. En la mateixa línia, l'amor basat exclusivament en el compromís (amor buit), exclou la intimitat i la passió. Solem trobar aquesta mena d'amor en els matrimonis concertats, en els quals els membres de la parella prenen la dedicació de comprometre's amb l'altre tot i mancar la resta de components. (Sternberg, 1989, pp. 47-49)

Pel que fa a l'amor basat en la intimitat i la passió (amor romàntic), consisteix en l'afecte amb el component afegit de l'atracció física, és a dir, en aquesta mena d'amor la parella sent atracció sexual i a més està unida emocionalment. D'altra banda, l'amor basat en la intimitat i el compromís (amor i companyonia), consisteix en una amistat compromesa de llarga duració. Acostumem a trobar aquesta mena d'amor en els matrimonis de llarg recorregut en els que l'atracció física ha disminuït o fins i tot s'ha extingit. Trobem també l'amor basat en la passió i el compromís (amor *vano*), en aquest tipus d'amor la parella es compromet en base a la passió sense l'element estabilitzador del compromís íntim. Com que la passió pot aparèixer de forma instantània i la intimitat no, les relacions basades en l'amor *vano* no acostumen a durar. (Sternberg, 1989, pp. 50-52)

Finalment trobem l'amor basat en els tres components: la intimitat, la passió i el compromís (amor consumat o amor complet). Cal remarcar que aconseguir aquesta mena d'amor amb algú no es garanteix de que aquest perduri, requereix ser cautelosament preservat. (Sternberg, 1989, p. 52)

2.2 Stepan Oblonski i Dària Alexandròvna

La novel·la comença amb un *In media res* amb una frase inicial de to filosòfic i moral. La seva importància rau en que resumeix alhora que introdueix dos dels temes principals en l'obra: la recerca de la felicitat personal i la vida familiar en parella. (Iborra, 2018, p. 253)

Totes les famílies felices s'assemblen. Cada família dissortada ho és a la seva manera. A la casa dels Oblonski tot anava de capgirell. La muller, assabentada que el marit estava en relacions amb la institutriu francesa que havien tingut, li havia declarat que no podia viure amb

ell sota un mateix sostre. Aquesta situació, que ja feia tres dies que durava, esdevenia dolorosament feixuga no solament a marit i muller, sinó a tots els membres de la família i a la gent de la casa. Tots ells experimentaven la sensació que llur vida comuna no tenia cap sentit i que estaven menys lligats entre ells que les persones que es troben accidentalment en un hostel qualsevol. La muller no sortia dels seus apartaments; al marit, ja feia tres dies que no el veien; els nens corrien per tota la casa com si s'haguessin perdut; l'anglesa s'havia barallat amb la majordoma i havia escrit una carta a una amiga demanant-li que li cerqués un altre lloc; el cuiner ja era fora des del dia abans a l'hora de dinar; la cuinera negra i el cotxer havien demanat el compte. (Tolstoi, 2013, p. 11)

El matrimoni Oblonski, format per Stiva i Dolly, constitueix una trama secundària de la novel·la que Tolstoi fa servir com a nexa de les dues línies principals. L'inici de l'obra ens introdueix en un moment catàrtic per a la parella en el qual la devota muller, no només descobreix que el seu marit li ha estat infidel amb la institutriu, sinó que se sent doblement humiliada ja que fins ara havia cregut que Stiva no havia estat amb cap altra dona. No triguem gaire en descobrir que el marit és un home sistemàticament infidel i que no té cap intenció de deixar de ser-ho. A la seva dona, mare dels seus cinc fills i només un any més jove que ell, la troba envellida i poc desitjable. I ell, que es considera atractiu i de temperament amorós no pot penedir-se d'actuar així.

És a través de Stiva que coneixem a Levin, un dels personatges principals de la novel·la, ambdós són grans amics d'infantesa tot i ser persones molt diferents amb una visió de l'amor absolutament oposada. Per una banda, Levin concep l'amor en termes absoluts: per a ell només existeix Kitty i, en canvi, Stiva no pot contemplar la possibilitat de privar-se de la companyia d'altres dones. Stiva a Levin:

Fas el mateix que aquell personatge de Dickens que amb la mà esquerra llença per damunt de l'espatlla dreta totes les qüestions difícils. Però la negació d'un fet no és una resposta. Què fer, digues, què fer? La muller envelleix i tu estàs ple de vida. Sense gairebé adonar-te'n, tens la sensació que no pots estimar d'amor la teva dona per més respecte que t'inspiri. I tot d'una se t'apareix l'amor i estàs perdut, estàs perdut! Oh, Moralista! Però entén-me, hi ha dues dones; l'una sosté només els seus drets, i aquests drets són el teu amor, que tu ja no li pots donar; i l'altra t'ho sacrifica tot i no reclama res. Què has de fer? (Tolstoi, 2013, p. 54)

Ja sé que tu no estàs d'acord que hom pugui amar els pastissos quan hi ha de tot amb escriure. A parer teu, això és un crim; però jo, la vida sense l'amor no l'accepto. Què hi vols fer si he nascut així! I, a dir veritat, es fa tan poc mal a ningú amb això, i en canvi un mateix n'obté tants gaudis... (Tolstoi, 2013, p. 186)

Dolly que és una dona bondadosa, no triga a perdonar el seu capritxós marit després de la intervenció d'Anna perquè pensa en els seus cinc fills i perquè l'estima. Vladimir

Nabokov afirmava que Dolly, com a dona màrtir consagrada amb total abnegació als fills i al marit, era en certa manera una de les dones ideals de Tolstoi, que considerava que dues persones casades i amb fills estaven lligades per la llei divina per sempre. (Nabokov, 1981, p. 236)

Anna, a petició del seu germà, intervé aconsellant a Dolly que perdoni el marit, ho fa dient-li que els homes de l'alta societat són infidels, però que la llar i la muller són per ells un santuari mentre que les altres dones no constitueixen un obstacle per la família. Dolly perdona el seu marit per amor, el perdona perquè tot i sentir-se ferida i tenir la certesa que Stiva tornarà a enganyar-la, no pot deixar d'estimar-lo i prefereix acceptar el poc amor que ell li pugui oferir. Al llarg de la novel·la Levin planya a Dolly i condemna Stiva per el seu comportament infidel.

Poc temps després sembla que la seva relació s'estabilitza. Dolly passa l'estiu amb els nens a la hisenda de Levin i Kitty, més tard s'hi arriba també el seu marit que la petoneja i ella es deixa fer alegre de retrobar-s'hi. Aquesta escena és contemplada per la resta, sobretot per Levin, amb incomoditat i falta de comprensió del comportament de tots dos:

-I que fresca que estàs, Dòlenka!- Digué a la seva muller, tornant-li a besar la mà, retenint-la en una de les seves i sacsejant-la-hi amb l'altra per damunt. Levin, que un minut abans estava d'excel·lent humor, ara es mirava tothom ombrívola i no li plaïa res. "Qui va besar ahir aquests llavis?" Pensà, veient la tendresa de Stepan amb la seva muller. Es mirà Dolly i tampoc no li va plaure. "Però si ella no hi creu, en el seu amor!", pensa Levin. Es mirà la princesa, que tan simpàtica li era un minut enrere, i no li plagué la manera com acollí aquell Vàssenka amb les seves cintes, com si fos a casa seva. (Tolstoi, 2013, p. 620)

Però Dolly poc a poc es va allunyant del personatge abnegat que semblava ser en un principi i comença a pensar més en sí mateixa i en com voldria ser estimada:

I per què tothom es llança damunt d'Anna? Per què? Per ventura sóc millor? Jo, si més no, tinc un marit que estimo, no com el voldria estimar, però l'estimo, mentre que Anna no estimava el seu. De què és culpable? Ella vol viure. Déu ens ha imprès aquest desig a l'ànima. És molt possible que jo fes el mateix. Qui sap si vaig fer bé d'escoltar-la en aquells moments terribles en què va venir a Moscou. Aleshores jo hauria hagut d'abandonar el marit i recomençar a viure. Hauria pogut estimar i ser estimada d'una manera autèntica. Per ventura és més honorat el que faig ara? No m'inspira cap respecte. Tinc necessitat d'ell- pensà, referint-se al seu marit- i el suport. Aleshores encara era bella i podia plaure", seguí pensant Dària Alexàndrovna, i sentí el desig d'esguardar-se al mirall. (Tolstoi, 2013, p. 658)

Anna ha fet molt bé. I no seré pas jo qui la blasmi. És feliç, fa la felicitat d'un altre i no està atuïda com jo, i de segur que és bella, intel·ligent i plena d'interès per tot com sempre", pensà Dària Alexàndrovna, i un somriure picardiós li torçà el llavi, sobretot perquè, en pensar en l'idil·li d'Anna, s'imaginà ella mateixa en un idil·li semblant amb un home imaginari. Ella, com Anna,

ho confessaria tot al marit. I somrigué en pensar en la sorpresa i la confusió de Stepan Arkàdievitx quan li donaria la notícia. (Tolstoi, 2013, p. 659)

Finalment Stiva s'arruïna i en un intent de salvar el seu honor, demana a la seva dona que vengui la hisenda de Iergusxov per tal de pagar els deutes. Dolly, que compta amb el suport de Levin i Kitty, molt generosament, decideix vendre'n una part. Aquest gest de generositat, però, és l'última cosa que fa per al seu marit, que acaba menyspreant i odiant fins al punt que decideix divorciar-se.

Com s'ha esmentat anteriorment, Dolly estima el seu marit i sent cap a ell un gran respecte i passió. Però aquests sentiments no són recíprocs, Stiva deixa prou clar que no se sent en absolut atret per la seva dona. I tot i que en diverses ocasions diu respectar-la, ho hem d'entendre en tant que la seva dona és una muller abnegada, fidel i Stiva la considera bona mare. Dolly arriba fins i tot a sentir enveja de l'aventura d'Anna amb Vronski pel fet que ella també desitjaria ser estimada amb la mateixa passió amb que ells s'estimen i amb la que ella estima el seu decebedor marit. La relació es sosté pel compromís de romandre junts, compromís que Dolly decideix acabar trencant després de sofrir les múltiples infidelitats del marit i que aquest l'acabés empenyent a la ruïna econòmica.

Podem afirmar, doncs, que Stiva i Dolly mantenen una relació *d'amor buit*, és a dir, la seva relació es basa en el component del compromís. Si bé és cert que Stiva vol romandre amb Dolly en tant en que marit, ho vol per la comoditat que suposa tenir una muller que s'encarregui de la cura de la casa i dels fills, a més de l'acceptació social que comporta ser un home casat i amb hereus. Però no vol estar amb Dolly per sí mateixa ja que no se sent atret físicament per ella ni els uneix cap vincle d'intimitat. Dolly en canvi, sosté el compromís al llarg de la novel·la per amor, s'hi compromet perquè l'estima apassionadament. Quan finalment s'adona que l'amor que ella professa al marit mai no serà recíproc decideix separar-se'n.

2.3 Katerina Alexandrovna i Levin Konstantin.

Kitty Xerbatski, que acaba de ser presentada en societat, està encisada per el més atractiu dels seus pretendents: el Compte Vronski. La idea de casar la seva filla amb el compte agrada tant a la seva mare com desagrada al seu pare, que té la impressió que Vronski només vol divertir-se amb la seva filla preferida.

D'una banda Kitty esguarda ansiosament la celebració del proper ball en societat amb l'esperança que Vronski li demani de casar-s'hi. D'altra banda el compte és del tot aliè a

les esperances de la família Xerbatski. Si algú hagués fet saber a Vronski el que Kitty esperava d'ell aquella nit s'hagués sorprès.

Levin arriba a Moscou amb la intenció de demanar la mà a Kitty. I abans de fer-ho, es troba amb el seu amic Stiva per demanar-li consell, ambdós mantenen una conversa a través de la qual coneixem la manera, oposada de tot punt a la de Stiva, de concebre l'amor de Levin:

Stepan Arkàdievitx somrigué. Sabia que per a Levin totes les noies del món es dividien en dues categories: una de les categories, la formaven totes les noies del món llevat d'ella, i aquestes noies, completament ordinàries, tenien totes les febleses humanes; l'altra categoria era ella sola, sense cap feblesa i superior a tota cosa humana. -T'ho diré tot seguit. Suposem que ets casat, que estimes la teva dona, però que t'has sentit atret per una altra... -Perdona, però jo, això, no ho comprenc de cap de les maneres, com no comprendria..., per exemple, que, en aquest moment, després d'haver-me atipat, passés un pastisser per aquí davant i li robés un pastís-.Els ulls de Stepan Arkàdievitx brillaven més que de costum. -Per què? Un pastís de vegades pot tenir una flaire tan agradable que sigui impossible de contenir-se. (Tolstoi, 2013, pp. 52-53)

Per Levin només existeix Kitty, n'està enamorat des d'una idealització absoluta, la concep "sense cap feblesa i superior a tota cosa humana" (Tolstoi, 2013, p. 52). La manera que té Levin d'entendre el matrimoni, no s'assembla a la de cap dels seus coneguts, per a ells és un dels nombrosos afers corrents de la vida, per a Levin, en canvi, és l'afer cabdal del qual depèn tota la seva felicitat. La forma d'estimar a Kitty i concebre el matrimoni, s'entén millor al saber que Levin pràcticament no recorda la seva mare i la idea que en té és per ell un record sagrat, per això en la seva imaginació, la seva muller ha de ser una repetició de l'ideal sagrat de dona que era la seva mare.

Després del rebuig de Kitty, Levin s'ensorra "En mi hi ha quelcom repulsiu, alguna cosa que repel·leix. No serveixo per a tractar la gent. Si tingués orgull no em posaria en una situació com aquesta" [...] "Quin dret tenia a suposar que ella voldria unir la seva vida a la meva? Què sóc? Un home insignificant del qual ningú no té necessitat" (Tolstoi, 2013, p. 101). Decideix dedicar-se a la vida senzilla al camp i pren la decisió de no confiar mai més en la felicitat que esperava trobar en el matrimoni i conseqüentment en procurar no menysprear tant el present.

La nit del ball en que Kitty esperava ser el centre d'atenció de Vronski, aquest s'enamora d'Anna i balla amb ella tota la nit:

Cada vegada que Vronski parlava amb Anna, esclatava als ulls d'ella una lluïssor joiosa, i un somriure de felicitat li torçava els llavis vermells. Hom haurà dit que feia esforços per tal de no

palesar aquests símptomes de joia, però se i marcaven al rostre contra la seva voluntat. “Però i ell?” Kitty se'l mirà i va horroritzar-se. Havia vist en ell allò que li apareixia amb tanta claredat en el mirall del rostre d'Anna. (Tolstoi, 2013, p. 96)

Davant la humiliació, la princesa emmalalteix i empren un viatge a Alemanya per tal de guarir-se. És durant aquests dos anys que creix en ella una forta religiositat que fins ara ens havia estat desconeguda. Kitty pateix pel ridícul, però pateix sobretot pel sentiment de culpa i penediment d'haver rebutjat a Levin.

El coqueteig de Vronski amb Kitty ens recorda a l'enamorament de Romeo amb Rosalina en la tragèdia de Shakespeare, ja que té els mateixos valors psicològics i la mateixa funció en Tolstoi: que l'amor de Vronski per Anna i de Kitty per Levin es facin comprensibles mitjançant la comparació i el contrast d'un amor previ. (Iborra, 2018, p. 259)

A l'estranger, on Kitty es dedica a tenir cura dels malalts, experimenta un apropament important a la religió, gràcies a la qual troba la tranquil·litat i la pau que havia perdut després del rebuig de Vronski. El personatge qüestiona el seu entorn, la actitud vers els altres i la seva pròpia actitud i interessos. Després de la seva estada al balneari, es trasllada a una hisenda de Dolly prop d'on viu Levin. Aquest es refugia treballant les terres colze a colze amb els camperols, això calma en certa manera la tristor del rebuig de Kitty. Aquests canvis en cada un de manera individual són els que fan possible una relació exitosa en un futur. (Cortés, 2018, p. 445)

Levin no aconsegueix lliurar-se del fantasma de Vronski, el fet que ell li hagués demanat la mà i ella l'hagués rebutjat alçava entre tots dos un mur infranquejable. Li preocupava que Kitty accedís a casar-s'hi només perquè no havia pogut fer-ho amb qui ella volia. Aquestes pensaments refredaven els seus sentiments que a estones esdevenien fins i tot hostils. Quan semblava que no quedaven esperances per un futur junts, dos anys més tard, la parella s'acaba casant després de la intervenció de Dolly:

Vosaltres els homes sou lliures i podeu triar sempre, veieu amb claredat a qui estimeu. Però una noia en edat d'espera, amb el seu pudor femení, virginal, una noia que us veu a vosaltres, els homes, de lluny estant, creu totes les paraules; i a una noia li pot succeir que tingui un sentiment tal que no sàpiga què dir [...] Feu la vostra proposició quan el vostre amor ha madurat, o aleshores que entre les dues noies que heu triat us heu decantat definitivament per una. Però a una noia ningú no li pregunta res... Hom vol que ella mateixa triï, però no ho pot fer, sinó que ha de contestar senzillament sí i no [...] El seu refús en aquell moment no demostra res. (Tolstoi, 2013, p. 302)

L'amor de Kitty i Levin se'ns apareix com l'amor autèntic, cristià, en el que existeix passió i desig, però en equilibri i harmonia dins l'atmosfera de la responsabilitat, la tendresa i les alegries domèstiques (Nabokov, 1981, p. 243). És el que Sternberg anomena *Amor complet o consumat*, l'amor que té tots els ingredients: intimitat, passió i compromís.

Abans de casar-se, l'enamorament de Levin cap a Kitty era fruit de la passió i la idealització. Levin la respectava i la venerava absolutament, però no per ella en sí, sinó per les idees i manera de ser d'ell. Kitty com a noia alegre, innocent i virginal encaixava a la perfecció amb l'ideal de muller de Levin. Aquest creia que totes les seves amargors desapareixerien un cop casat, però resulta no ser així:

Quan ja feia dos mesos que Levin i Kitty s'havien casat, Levin era feliç, però no de la manera que esperava, ni de bon tros. A cada pas trobava una decepció dels seus somnis anteriors i un noi i inesperat encís. Era feliç, però la vida conjugal real no tenia res a veure amb allò que havia imaginat. La vida amb Kitty es componia de les mateixes petiteses que abans menyspreava en veure-les en els matrimonis aliens. Levin anava descobrint poc a poc que no era tan fàcil com imaginava abans. Com tots els homes, s'imaginava involuntàriament la vida matrimonial com una delectança d'amor, que res no havia d'entrebancar i de la qual no havien de distreure'l els petits maldecaps. Segons la seva concepció, havia de fer la seva feia i reposar-ne en la felicitat de l'amor. Ella havia d'ésser estimada i prou. Però oblidava que Kitty també necessitava treballar. (Tolstoi, 2013, p. 689)

És aleshores quan la intimitat substitueix la idealització i la parella s'haurà d'adaptar a la vida matrimonial. Als pocs mesos de casats, Levin sent la necessitat de tornar a ocupar-se de la hisenda perquè no se sent còmode passant el temps de forma ociosa i, observant a Kitty, s'adona que ella no té cap interès tret de la casa i els vestits i li desagrada que estigui satisfeta sense cap ocupació. Al llarg dels mesos, però, es van adaptant l'un a l'altre. Kitty accepta el caràcter introspectiu del seu marit i Levin li dona llibertat per ocupar-se del seu germà malalt, posar ordre a la casa i permetre que sigui ella qui decideixi què li convé.

D'ençà del casament Levin havia canviat molt; era pacient, i si no comprenia per què tot allò passava d'aquella manera, es deia que, no sabent-ho tot, no podia jutjar; que, segurament, les coses anaven com calia i procurava no indignar-se. (Tolstoi, 2013, p. 696)

L'amor consumat de Levin i Kitty resulta de la combinació dels tres components en equitativa proporció. Conformen un matrimoni que treballa la relació, la passió i la intimitat sense perdre mai de vista el compromís. Tots dos s'accepten l'un a l'altre tal i com són i s'estimen així. Quan tenen el primer fill, Levin se sent molt decebut amb ell mateix perquè experimenta sentiments contradictoris, Kitty, en lloc d'enutjar-se, es mostra pacient amb

el marit que finalment acaba canviant de parer. El mateix passa quan Levin torna de visitar Anna Karèнина, Kitty s'adona que l'ha deixat encisat. Kitty és capaç d'expressar els seus sentiments sense jutjar al seu marit, ni fer-lo sentir culpable i Levin, per part seva, aprecia el gest i se'n meravella:

Mai aquella ànima càndida i transparent no se li havia aparegut amb tanta claredat davant els ulls, i Levin se'n sentia sorprès. Kitty se'l mirà somrient; però tot d'una les celles se li estremiren, va atreure ràpidament el seu marit devers ella i l'estrenyé contra el seu pit, envoltant-lo amb la seva respiració ardent. Es veia que sofria, i, com de costum, a Levin va semblar-li, d'antuvi, que la culpa era seva: però la mirada entenedrida d'ella no el blasmava, sinó que l'estimava per aquests sofriments. "Si jo no sóc culpable, qui ho es" pensà Levin involuntàriament, cercant el culpable per tal de castigar-lo; però de culpable no n'hi havia. Ella sofria i es queixava, però se sentia orgullosa d'aquelles sofrències, que l'omplien de joia, i estimava. Levin veia que en la seva ànima passava alguna cosa de sublim que no podria comprendre. (Tolstoi, 2013, p. 758)

En definitiva, el matrimoni de Levin i Kitty és descrit per Tolstoi com el matrimoni perfecte que es fonamenta en un concepte de l'amor no només físic, sinó metafísic, en la disposició al sacrifici d'un mateix i en el respecte mutu. (Nabokov, 1981, p. 230)

2.4 Anna Karèнина, Alexiei Karenin i Alexiei Vronski.

Abans de conèixer Vronski, Anna estava satisfeta amb la vida que duia dins del cercle més privilegiat de la societat de Sant Petersburg, s'havia casat amb un home vint anys major que ella amb una gran carrera administrativa i amb el qual tenia un fill que estimava. Gaudia dels plaers superficials que aquella vida li podia oferir. Però en aquella vida hi havia quelcom de fals que se'ns fa notar a través de Dolly: "La casa dels Karenin no li havia produït una bona impressió: hi havia alguna cosa de fals en tota llur manera de viure". (Tolstoi, 2013, p. 96)

La primera trobada d'Anna i Vronski a l'estació de tren queda marcada per la mort accidental d'un obrer. Anna queda horroritzada i Vronski ho aprofita per quedar bé oferint diners a la vídua del mort. Al sortir de l'estació Stiva li demana a Anna com es troba i aquesta respon que l'accident era un mal presagi. Iborra afirma que Anna ho considera com a tal perquè Vronski aprofita el desgraciat succés per aproximar-se a ella (Iborra, 2018, p. 258). El tret que defineix la relació entre Anna i Vronski és que des del principi, juntament a l'arribada del tren, les seves vides estaran marcades per allò inevitable i per la tragèdia. Els amants no tenen poder per decidir sobre els seus sentiments ni sobre el seu destí: Seran infeliços si no estan junts i en cas contrari també perquè la seva història

està abocada a la desgràcia (Arenas, 2014, p. 9). Els trens tenen un paper fonamental a la novel·la. Encarnen el mal de la civilització i el terror de la passió. Prenent un paper sinistre des de l'inici fins al final: la primera vegada que veiem a Anna és baixant d'un tren i l'última quan se suïcida tirant-se a les vies. (Iborra, 2018, p. 257)

Vronski queda captivat per Anna des del primer moment que la veu a l'estació, i d'ençà del ball adopta una actitud de servidor humiliat que se sent molt inferior a l'ésser estimat, molt similar a l'amor cortès: "Cada vegada que s'adreçava a ella, acalava una mica el cap com si volgués caure de genolls als seus peus i tenia a l'esguard una expressió de submissió i de temença" (Tolstoi, 2013, p. 98). Persegueix a Anna fins Sant Petersburg i ella, que no vol reconèixer que està exultant amb l'atenció que rep li demana perquè ha vingut: "Per què heu vingut? - Digué Anna abaixant el braç, que havia agafat ja el passamà. I una joia i una animació irresistibles li brillaren al rostre. -Per què heu vingut? - Repetí ell mirant-se-la fixament als ulls-. Ja sabeu que heu vingut per ser allí on sou vós-afegí-. No puc obrar altrament." (Tolstoi, 2013, p.122) Els personatges de Tolstoi sovint cometien accions que no volen realitzar, com si actuessin en contra de la pròpia voluntat. Se'ns mostren com si no tinguessin el control. (Gibian, 2016, p.13).

L'amor d'Anna cap a Vronski transforma tot el que l'envolta, tot allò que havia vist fins ara tot d'una se li apareix des d'una perspectiva nova, sota una llum diferent. Quan Anna arriba a l'estació i es retroba amb el marit es fixa per primera vegada en les seves orelles i li semblen repulsives. Fins aleshores les orelles del seu marit havien estat una de les moltes coses acceptades de la seva vida. La passió per Vronski és un fil de llum blanca sota la qual tot el seu món manca d'interès i de vida (Nabokov, 1899, p. 253):

La colpia sobretot la sensació de descontentament d'ella mateixa que experimentà en veure'l. Aquella sensació li era habitual i coneguda, s'assemblava al fingiment que caracteritzava les seves relacions amb el marit; abans, però, no ho remarcava, i ara en tenia la consciència clara i dolorosa. (Tolstoi, 2013, p. 122)

Anna intenta lluitar contra sí mateixa i evitar a Vronski però acaba cedint als seus encisos i ambdós inicien una apassionada relació que no passa desapercebuda davant els membres del gran món: "-Anna ha canviat molt. -El canvi principal consisteix en el fet que porta amb ella l'ombra d'Alexiei Vronski- A una dona li ha de ser desagradable de no tenir una ombra -Sí però, generalment, les dones amb ombra acaben malament", (Tolstoi 2013, p. 155). El seu amor era conegut per tota la ciutat. D'una banda els homes joves envejaven Vronski per l'alt càrrec de Karenin i com a conseqüència el caràcter ostensible de les seves relacions, d'altra banda les dones joves envejaven a Anna i esperaven un canvi en l'opinió dels influents per menysprear-la públicament.

La naturalesa impulsiva i veraç d'Anna la porten a exposar-se fins al punt que el seu marit s'acaba assabentant de les seves relacions amb Vronski. El marit, que sobretot és un home recte, decideix en primera instància ignorar-ho si Anna s'avé a deixar de rebre el seu amant per tal de preservar el seu honor. Però Anna no respecta l'única condició que li posa i Karenin pren mesures per a reclamar el divorci i prendre-li el fill.

Anna dona a llum a la filla de Vronski i emmalalteix de febre puerperal fins al punt que els metges perden l'esperança. Agonitzant, es penedeix d'haver enganyat el marit i li demana perdó per poder morir en pau. Davant la certesa que la seva dona és a punt de morir, Karenin canvia radicalment de postura i decideix perdonar i compadir els amants. Altra vegada apareix una llum en la novel·la que canvia la perspectiva de les coses, aquesta vegada per Karenin:

Tot allò que li semblava insoluble, aleshores que condemnava, reconvenia i odiava, esdevenia senzill i clar quan perdonava i estimava. Perdonava la seva muller i la compadia pels seus sofriments i el seu penediment. Perdonava Vronski i el compadia, sobretot després que arribaren a ell els rumors relatius al seu acte desesperat. Compadia també més el fill que no pas abans. I ara s'acusava d'haver-se'n ocupat massa poc. Per la noieta que acabava de néixer, experimentava un sentiment particular, no solament de llàstima, sinó també de tendresa. (Tolstoi, 2013, p. 458)

Vronski es dispara al pit perquè creu que Anna és a punt de morir i perquè aquesta ha anomenat *sant* al seu marit en agraïment envers el seu perdó. Però Vronski també intenta suïcidar-se per el seu orgull ferit:

Vronski se pega un tiro por razones muy similares a las que en aquella época llevaban a un Caballero ofendido a retar a duelo al ofensor, no para matarle, sino, al contrario, para obligarle a disparar contra él, el ofendido. El exponerse al fuego forzado del otro borraba la ofensa. De haber muerto, Vronski habría quedado vengado por el remordimiento del otro. De seguir vivo, habría disparado al aire, perdonándole al otro la vida y por lo tanto humillándole. Tal es la idea básica del honor que hay detrás de los duelos [...] Karenin no habría aceptado un desafío, y Vronski tiene que batirse consigo mismo, tiene que exponerse a su propio fuego. Dicho en otras palabras, el intento de suicidio de Vronski es una cuestión de honor. (Nabokov, 1899, p. 276)

Si recordem que inicialment Vronski contempla l'opció de batre's en duel amb el marit d'Anna per resoldre la qüestió, l'intent de suïcidi reflexa el personatge de Vronski com un home que només concep la solució als problemes a través de la violència (Arenas, 2014, p.12). Però contra tot pronòstic Anna es recupera i és incapaç de viure al costat de Karenin tot i que aquest es desviu per facilitar-li les coses. Alexieï pren consciència que Anna el tem i que li resulta tant feixuc que no pot ni mirar-se'l fixament i ni s'esforça en dissimular la rancúnia que sent envers el marit. Amb els dies es fa evident que Anna no

pot oblidar-se de Vronski i a causa d'això Karenin es mostra disposat a permetre novament les seves relacions només per no cobrir d'oprobri els infants. No podia evitar pensar que per malament que estigués ara tanmateix seria millor que la ruptura ja que es veuria mancat de tot allò que estimava.

Ja veig que la meua presència us desplaia. Per feixuc que em sigui de convèncer-me'n, veig que és així i que no pot ser altrament. No us n'acuso, i Déu és testimoni que, en veure-us durant la vostra malaltia, vaig decidir oblidar tot el que hi havia hagut entre nosaltres i començar una nova vida. No em penedeixo ni em penediré mai del que vaig fer; però jo només desitjava una cosa, la vostra tranquil·litat, la tranquil·litat de la vostra ànima, i ara veig que no hi he reeixit. Digueu-me vós mateixa allò que us pot donar la veritable felicitat i la tranquil·litat de l'ànima. Em lliuro eternament a la vostra voluntat i al vostre sentiment de la justícia. (Tolstoi 2013, p 469)

Anna fuig amb Vronski abandonant fill i marit, aquest, no pot conciliar el fet d'haver perdonat i estimat la muller, d'haver-se entendrit fins al punt d'estimar com a fill propi, l'infant de Vronski amb la situació actual: es trobava sol, cobert d'oprobri i objecte de la riota general. Tenia la sensació que no podria resistir la pressió general de menyspreu: "Sabia que perquè tenia el cor destrossat es mostrarien implacables amb ell. Tenia la sensació que la gent l'anihilaria, com els gossos rematen el pobre animal ferit que el dolor fa grinyolar." (Tolstoi, 2013, p. 551). La seva carrera professional es va acabar juntament amb el seu matrimoni i tot i que encara ocupava un càrrec important ja ningú n'esperava res més.

Els amants fugen a Itàlia amb la seva filla. La mare de Vronski, que s'oposa totalment a la decisió del seu fill, deixa d'enviar-li diners justificant que aquella vida el conduiria a l'escàndol. És aleshores quan Vronski s'adona realment de les contingències de les seves relacions amb Anna. Aquesta, però, havia compromès tot allò que posseïa per estar amb Vronski, havia deixat de ser una muller respectable, havia de suportar la càrrega moral d'haver abandonat el fill i a la vegada havia d'actuar com si no passés res per tal de mantenir la farsa.

Durant els primers mesos de separació amb el fill Anna no ho va passar malament, la nena era encisadora i es feia estimar tant que amb prou feines recordava Serioja. Se sentia imperdonablement feliç i com més coneixia Vronski més l'estimava: "Tots els trets del seu caràcter, que anava coneixent cada dia més, tenien per a ella un encís inexpressable [...] En tot el que ell deia, pensava i feia, hi havia quelcom de particularment noble i elevat" (Tolstoi, 2013, p. 504). Vronski, en canvi, tot i la realització d'allò que havia desitjat durant tant de temps, no era feliç del tot:

No va tardar gaire a tenir la sensació que la realització dels seus desigs li fornía només un gra d'arena d'aquella muntanya de felicitat que esperava. Això li palesà l'error etern que cometen els homes en imaginar-se que la felicitat és la realització dels anhels. A la primera que s'uní amb ella i es posà el vestit de paisà, sentí tota la delícia de la llibertat en general, que abans no coneixia, i de la llibertat de l'amor, i estava content, però no per gaire temps. Aviat tingué la sensació que naixia en la seva ànima el desig del desig: la malenconia. (Tolstoi, 2013, p. 505)

Al tornar a San Petersburg la relació empitjora inevitablement. Els membres de l'alta societat giren l'esquena a l'Anna i la marginen. Vronski, en canvi, és rebut amb els braços oberts. A més, Anna comença a patir pel fet de no poder veure el fill, causant-li cada vegada un major sofriment. Aquests sentiments els ha d'amagar a Vronski perquè no els pot comprendre. L'aïllament social empitjora l'estat d'ànim d'Anna i Vronski comença a trobar-la irritable, freda i impenetrable. Al poc temps Anna va a veure, sense permís del pare, el seu fill i en tornar a casa se sent més sola que mai. En veure la seva filla compren encara més clarament que el sentiment que li inspira no es pot comparar amb l'amor que sent per Serioja. La nena era deliciosa però no li arribava al cor.

Un dels moments més punyents per Anna és quan en un arravatament decideix acompanyar la princesa Vàrvara al Teatre desobeint a Vronski que no ho troba oportú. Anna és humiliada per aquells que abans considerava els seus amics que arriben, fins i tot, a insultar-la. Al tornar culpa a Vronski de permetre que hi anés i l'acusa de no patir tant com ella i de no comprendre-la: "Horrible! Per més que visqui no ho oblidaré. Ha dit que era una vergonya de seure al meu costat." (Tolstoi, 2013, p. 598)

Anna intenta ser feliç però no ho aconsegueix, en la seva relació amb Vronski ha canviat l'equilibri de poder: ara és ella qui es sotmet al seu amant i qui l'adora per sobre de tot. Aquesta sensació d'inferioritat respecte Vronski i el fet que ell sí que mantingui la vida social que duia abans, provoquen en Anna atacs de gelosia cada vegada més freqüents i intensos.

Ella l'estimava com estima una dona per a la qual l'amor ha superat tots els béns de la seva vida i ell es trobava molt més lluny de la felicitat que quan se n'havia anat a Moscou per tal de seguir-la. El compte se la mirava "com hom es mira la flor que ha arrabassat ell mateix i que s'ha emmesteït i on reconeix difícilment la bellesa per la qual l'havia arrabassada i destruïda". (Tolstoi, 2013, p. 395)

Dolly és l'únic personatge femení que es manté fidel a Anna, la compren i l'escolta sense jutjar-la. Dolly a Anna: "-No considero res- digué-, sempre t'he estimat, i quan una persona s'estima així, se l'estima com és i no com es voldria que fos" (Tolstoi, 2013, p. 664). La

veu feliç, però s'adona que en la seva felicitat hi ha alguna cosa de superficial i no pot evitar remarcar en Anna un nou costum que consisteix en aclucar els ulls. Aquest gest nou d'Anna se'ns mostra innocentment a través d'altres personatges. Com si d'alguna manera necessités tancar els ulls davant la realitat. "Recordant-se tot d'una, sense saber per què, del nou i estrany costum d'Anna d'aclucar els ulls davant la seva vida per no veure-ho tot" (Tolstoi, 2013, p. 677). En Dolly trobem altra vegada un personatge que no pot evitar deixar-se seduir per Anna:

Dolly estava sorpresa d'aquella bellesa fugissera que apareix en les dones només en els moments d'amor i que ara s'havia estergit al rostre d' Anna. Tot el que hi havia en el seu rostre: els clotets de les galtes i del mentó, el plec dels llavis, el somriure alat al voltant del rostre, la lluïssor dels ulls, la gràcia i la rapidesa dels moviments, la plenitud dels sons de la seva veu, fins i tot la manera manyagament irritada amb que consentí que Veslovski muntés al seu cavall per tal d'ensenyar-lo a galopar amb la porta dreta, tot respirava una seducció de la qual ella semblava que tenia consciència i que l'omplia de joia. (Tolstoi, 2013, p. 661)

Anna es sincera conversant amb Dolly sobre la seva situació. Li confessa que, al no ser la seva muller tot i que Vronski la consideri com a tal, ell només l'estimarà fins que deixi d'estimar-la. Es demana amb què mantindrà el seu amor. No vol tenir més fills amb Vronski perquè si en tingués se sentiria sempre culpable davant d'ells i els seus sofriments i, a més li preocupa perdre bellesa.

El divorci, en primer lloc, ell no me'l concedirà, perquè ara es troba sota la influència de la comtessa Lídia Ivànovna. Admetem que ho faci. Això significaria que jo, tot i que l'odio, em reconec, tanmateix, culpable davant seu, que el considero un home generós i que em rebaixo escrivint-i. I bé, suposem que fent un esforç m'hi decideixo i rebo la conformitat. I el fill? No me'l donaran pas, i creixerà, menyspreant-me, prop del pare que vaig abandonar. Has de comprendre que hi ha dos essers, Serioja i Alexei, els quals estimo igual. Però ambdós més que no pas a mi mateixa [...] Només estimo aquests dos essers, i l'un exclou l'altre. (Tolstoi, 2013, p. 690)

Passen l'estiu a la hisenda, Anna procura no destorbar Vronski i es busca ocupacions que puguin servir-li d'ajut participant en el projecte de l'hospital. La preocupació principal d'Anna era fins a quin punt l'estimava Vronski i fins a quin punt podria reemplaçar-li tot allò que ell havia deixat per ella. L'únic fi de la seva vida era plaure-li i servir-lo, però es mostrava tan abnegada que Vronski sentia que les *xarxes amoroses* que teixia Anna l'ofegaven. "Com més anava passant el temps més es veia enredat en aquelles xarxes" (Tolstoi, 2013, p. 692). Ella s'arreglava per ell, però cada vegada costava més sorprendre a Vronski: "-Estic molt content- Digué Vronski fredament, mirant-li el pentinat, el vestit, que, n'estava ben segur, s'havia posat per ell. Aquestes atencions li plaïen, però quantes

vegades ja li havia plagut! I aquella expressió severa i pètria que ella tant temia se li estregí al rostre”. (Tolstoi, 2013, p. 717)

Vronski s’avorria al camp i buscava excuses per esbargir-se i anar a la ciutat, creixia en ell el desig de ser lliure i li pesaven totes les escenes que Anna li muntava cada vegada que es separaven. Necessitava reafirmar la seva llibertat davant d’ella. Quan era fora Anna li escrivia per demanar-li que tornés al seu costat utilitzant qualsevol pretext. “El contrast entre la joia innocent de les eleccions i aquell amor ombrívol i feixuc al qual havia de tornar colpí Vronski”. (Tolstoi, 2013, p. 715)

Anna era conscient que les baralles fruit de la seva gelosia en lloc d’estrènyer els llaços que els unien els afluixaven. Per això feia tots els esforços imaginables per tal se suportar tranquil·lament la separació. Però Vronski tenia el poder de només amb una mirada distant, fer-li perdre els nervis. Percebia en la seva mirada que l’amor es començava a refredar i tot i saber que la seva gelosia n’era la causa, és incapaç de modificar la seva actitud envers ell:

-Sembla que em vulguis amenaçar. Si no hi ha res que desitgi tant com no separar-me de tu! - Digué Vronski, somrient. En els seus ulls, però, en pronunciar aquestes paraules tendres, brillà no solament una mirada freda, sinó l’esguard de l’home exasperat per la persecució. Anna s’adonà d’aquesta mirada i endevinà la significació sense equivocar-se. (Tolstoi, 2013, p. 719)

Juntament amb Stiva, Levin visita a Anna i queda enlluernat per la seva bellesa i intel·ligència, Anna provoca en els homes aquest sentiment expressament i de forma conscient. Però sent ràbia per causar aquest efecte en un home enamorat de la seva dona i no en el seu propi amant. Sap que l’estima però no entén perquè es mostra tan fred amb ella i això la martiritza. “És que per ventura visc? No visc, sinó que espero el desenllaç, que no acaba de venir mai. No puc fer, no puc emprendre res, em continc, espero, invento distraccions- la família de l’anglès, escriure, la lectura-, però tot això no és sinó engany, morfina”. (Tolstoi, 2013 p. 754)

Es passa els dies esperant que Vronski arribi i l’ompli d’atencions, com més triga més pateix. Procura fingir tranquil·litat, mostrar-li que està descontenta sense palesar-li el propi malestar ni la llàstima que ella mateixa s’inspira. No volia lluita, però li feia tant mal no rebre l’amor que desitjava que ella mateixa es col·locava en posició de combat. Vronski ja no sap com tractar-la, l’estima i vol estar amb ella, però la seva gelosia l’ofega:

“Digues, què he de fer perquè tu estiguis tranquil·la? Estic disposat a fer-ho tot per tal que tu siguis feliç- Digué, commogut per la seva desesperació-. Què és el que no faria, Anna, per alliberar-te de tota amarguesa! - Afegí [...] Vronski es mostrava més fred envers ella, com si es

penedís d'haver-se-li sotmès. I ella en recordar les paraules que li havien donat la victòria: "Estic a prop de la més terrible de les dissorts i tinc por de mi mateixa", comprendé que aquesta arma era perillosa i que no la podia emprar una altra vegada. I tingué la sensació que al costat de l'amor que els lligava hi havia entre ells un esperit de lluita que ella no podia foragitar del cor d'ell i, encara menys, del seu." (Tolstoi, 2013, p. 756)

La irritació que els separava no tenia cap motiu extern, les temptatives de comunicació en comptes d'eliminar-la l'augmentaven. Per Anna tenia com a origen la minva de l'amor de Vronski, i per a aquest, el penediment d'haver-se posat per ella en una situació difícil que ella no feia més que agreujar amb la seva actitud. Cap dels dos feia cap gest per expressar allò que els molestava, però es consideraven mútuament mancats de raó. La tensió entre els dos no feia més que separar la parella. A Anna ni tan solament la tranquil·litzaven els instants, cada vegada menys freqüents, de tendresa per part de Vronski. Per a ella l'amor de Vronski havia esdevingut el fi únic de la seva vida i com que veia que aquest amor minvava s'imaginava que havia d'oferir aquest amor a una altra dona. "Sentia gelosia no pas d'una dona determinada, sinó de la minva del seu amor. Com que no tenia motiu de gelosia el cercava" (Tolstoi, 2013, p. 792). Se sentia gelosa de qualsevol dona amb la que es pogués trobar i de les dones amb les que la seva mare el volia casar.

-Això esdevé insuportable!- cridà Vronski, alçant-se de la cadira, i, deturant-se davant d'ella, proferí lentament:- Per què poses a prova la meva paciència?- I en un to que venia a significar que podia dir encara molt més, però es contenia, afegí:- La meva paciència té límits. [...] M'odia, la cosa és clara", pensà Anna, i, sense dir ni un mot ni girar el cap, eixí de la cambra amb pas insegur. "Estima una altra dona; encara és més clar", es deia en entrar a la seva cambra. "Vull amor; però d'amor no n'hi ha. Cal acabar, doncs. (Tolstoi 2013, p. 797)

El turment d'Anna és tal que no veu altra sortida que alliberar a Vronski de la càrrega que creu que ella suposa, tant és el seu sofriment que és planteja el suïcidi en el que, a més, hi troba una sortida per a recuperar l'amor del seu amant i venjar-se'n: "La vergonya, el deshonor d'Alexiei Alexàndrovitx i Serioja, la meva vergonya espaordidora, tot queda salvat per la meva mort. Morir, i ell es penedirà, es lamentarà, m'estimarà, sofrirà per mi." (Tolstoi, 2013, p. 798). Anna demana a Vronski que l'abandoni i li retreu que ja no l'estima: Abandona'm, abandona'm- Murmurà entre sanglots- Demà me'n vaig... Faré més! Qui sóc? Una dona perduda. Una pedra al teu coll. No et vull turmentar més. No ho vull, no ho vull! T'alliberaré. No m'estimes, n'estimes a una altra! (Tolstoi, 2013, p. 778)

Vronski insisteix en que sí que l'estima, li prega que es calmi i li jura que no hi ha fonament en la seva gelosia, que mai ha deixat d'estimar-la i que fins i tot l'estimava més que abans. Quan sembla que es reconcilien Anna descobreix que Vronski li amaga un telegrama de

Stiva referent al tema del divorci. Aquesta petitesa li dol fins al punt de pensar que si li amaga això és que ella no té importància per ell i que segurament també li amagui correspondència amb altres dones. Totes les paraules més dures que podia dir un home Vronski les hi havia dit en la seva imaginació i això Anna no ho perdonava com si les hi hagués dites en realitat. Fins que opta per la mort per a posar fi al seu sofriment i per a castigar a Vronski:

La mort li aparegué com l'únic mitjà de reconquistar el seu amor, de castigar-lo i obtenir la victòria en aquella lluita que sostenia amb l'esperit del mal que s'havia instal·lat en el cor d'ell. Tant li feia que se n'anessin a Vosdvigènskoie com no; li era igual que s'obtingués el divorci com que no s'obtingués. L'essencial era el càstig. (Tolstoi, 2013, p. 805)

En recapitular de bell nou tots els esdeveniments d'aquells últims dies, veié la seva situació d'una manera ben distinta de com la veia a casa. La idea de la mort ara ja no li semblava tan terrible i, alhora ja no li apareixia com a inevitable. Allò de què s'acusava era de la humiliació fins a la qual s'havia rebaixat. "He implorat el seu perdó. Me li he sotmès, m'he confessat culpable. Per què? Per ventura no puc viure sense ell?". (Tolstoi, 2013, p. 811)

L'amor d'Anna esdevé cada vegada més apassionat i egoista mentre que creu que l'amor de Vronski es va extingint. Es diu a sí mateixa que és aquest el motiu de la seva divergència i que no s'hi pot fer res per a sortir d'aquesta situació. Per Anna ell ho és tot i exigeix que se li entregui totalment mentre que ell tendeix a apartar-se més i més d'ella. "Em diu i jo mateixa m'he dit que la meva gelosia es insensata; però no és cert. Jo no soc gelosa, sinó que estic insatisfeta." (Tolstoi, 2013, p. 818) Anna sap en el fons que no l'enganya però ni tan sols aquesta certesa no l'alleuja:

És que per ventura no ho sé, que no m'enganya, que no té cap projecte pel que fa a Soròkina, que no està enamorat de Kitty, que no em trairà? Tot això ho sé, però no hi guanyo res de saber-ho. Ell, sense estimar-me, es pot mostrar bondadós i tendre amb mi, impulsat només pel compliment del deure. I això, que és el que hi ha realment, fóra pitjor que la rancúnia: fóra un infern. (Tolstoi, 2013, p. 819)

La desesperació porta a Anna a suïcidar-se saltant a les vies del tren en la mateixa estació en la que va conèixer Vronski. El suïcidi d'Anna te sentit en tant en que Tolstoi volia plasmar les inevitables conseqüències del mal, que no és la venjança per part de l'home sinó el seu propi patiment: "Anna i Vronski són culpables no davant la societat o l'opinió social, sinó davant la vida. Tots dos han portat una vida que no és real, perquè han seguit únicament una voluntat o desig estretament compresos, sense considerar, com fa Levin, el significat de l'existència". (Iborra, 2018, p. 266)

Anna i Vronski s'estimen genuïnament, però mantenen una relació que bàsicament sustenta la passió, per això Anna lluita durant tota la novel·la per preservar-la i tem tant la desaparició d'aquest sentiment per part de Vronski. A més, en el moment en que Anna abandona el marit, renunciant per sempre a la vida que havia dut fins ara i al fill, depèn total i exclusivament de Vronski tant econòmicament com emocionalment. Tot i que tot sembla indicar que d'haver pogut Vronski s'hagués casat amb Anna, el fet és que no hi ha cap compromís tangible que aporti a Anna aquesta seguretat. Anna creu a Vronski quan li diu que l'estima i que estarà sempre amb ella, però al no ser la seva dona, tem que faci aquestes promeses basant-se en la passió que inevitablement anirà minvant. La intimitat tampoc és prou forta: una de les coses que més la fa patir és la separació amb el seu fill, en diverses ocasions podem observar la decisió conscient d'Anna de no compartir aquests sentiments per por a que ell no l'entengui i això la decebi. Anna i Vronski mantenen doncs una relació d'*amor insensat*.

3 Anàlisi de la personalitat dels personatges principals segons el model dels *Big Five*

Tolstoi va publicar l'any 1899 la novel·la *Resurrecció* en la qual considerava que:

Un prejudici dels més arrelats i dels més estesos consisteix en la creença que tot home posseeix pròpiament certes qualitats definides, que és bo o dolent, intel·ligent o negat, enèrgic o apàtic i així seguidament. Els homes no son tan enters. Podem dir d'un home que és més sovint bo que dolent, més sovint intel·ligent que negat, més sovint enèrgic que apàtic o viceversa; però no és veritat de dir d'un home que és bo i intel·ligent, d'un altre que és dolent o negat. I tanmateix establim aquesta divisió, que és errònia. Els homes són semblants als rius, tots fets de la mateixa aigua, però cadascuna dels quals és adés encaixonada, adés ràpida, ampla, lenta, freda, pura, tèrbola, calenta. Igual en els homes. Tots porten en ells els gèrmens de les facultats humanes; i en manifesten adés una, adés una altra i sovint semblen diferents d'ells mateixos, tot restant però, ells mateixos. (Tolstoi, 1895, p. 244)

3.1 Introducció al model *Big Five*

El model dels Big Five de Costa y McCrae proposa una estructura bàsica de la personalitat derivada d'un procés d'anàlisi factorial per explicar correlacions entre variables i agrupar-les en un nombre menor i més ampli. S'ha imposat com a model de referència en l'estudi de la personalitat normal, (Jodar, 2018). Els autors basen el seu estudi, principalment, en la proposta de Eysenck com a autor que va identificar les dimensions d'Extraversió i Neuroticisme. Segons els autors la personalitat té una estructura jeràrquica que es compon per cinc grans dimensions amb les respectives

polaritats oposades. Cada una d'aquestes cinc dimensions està composta per diversos trets específics. Les dimensions marquen la direcció general de l'individu mentre que els trets són més específics i es manifesten a través d'hàbits, actituds, preferències, estils d'interacció i formes de pensar. És important remarcar que aquests trets s'han de tenir en compte des d'un continu d'intensitat entre les dues polaritats.

La primera dimensió és la que denominem Neuroticisme vers Estabilitat emocional. Fa referència a la tendència al nivell habitual d'estabilitat emocional d'un individu, a la tendència a experimentar emocions negatives, a la impulsivitat i en l'afrontament de situacions potencialment estressants. En la seva polaritat positiva (Neuroticisme) trobem una persona insegura, vulnerable, nerviosa, aprensiva i amb tendència al nerviosisme. En la seva polaritat negativa (Estabilitat emocional) trobem una persona estable, equilibrada i segura de sí mateixa. Els trets específics que componen aquesta dimensió són l'ansietat, la hostilitat, la depressió, la timidesa, la impulsivitat i la vulnerabilitat a l'estrès. (Casullo, 2000. p. 2)

La dimensió d'Extraversió vers Introversió fa referència a les interaccions interpersonals a l'alegria i a la necessitat d'estimulació. En la polaritat positiva (Extraversió) trobem persones sociables, actives, optimistes i afectuoses. En la polaritat negativa (introversió) trobem persones reservades, fredes i independents. Els trets que componen aquesta dimensió són la cordialitat, el gregarisme, l'assertivitat, l'activitat, la cerca d'estimulació i les emocions positives. (Casullo, 2000. p. 3)

La dimensió d'Apertura a l'experiència vers Tancament a l'experiència fa referència a la cerca activa d'experiències noves. En la polaritat positiva (Apertura a l'experiència) trobem persones imaginatives, curioses, obertes a experimentar emocions intenses. En la polaritat negativa (Tancament a l'experiència) trobem persones convencionals, amb creences estables i que es mostren poc sensibles a nivell emocional. Els trets d'aquesta dimensió són: la fantasia, la sensibilitat a l'estètica, l'apertura als valors, la capacitat per a sentir i emocionar-se, la realització d'accions noves i la curiositat intel·lectual. (Casullo, 2000. p. 3)

La dimensió Amabilitat vers Antagonisme fa referència als estils de relació interpersonal. En la polaritat positiva (amabilitat) trobem persones bondadoses, compassives, servicials, confiades, empàtiques i altruistes. En la polaritat negativa (Antagonisme) trobem persones cíniques, hostils, suspicaces, poc cooperatives, agressives i venjatives. Els trets d'aquesta dimensió són la confiança, la franquesa, l'altruisme, l'obediència, la modèstia i la sensibilitat social. (Casullo, 2000. p. 4)

Finalment, la dimensió Responsabilitat vers Falta de responsabilitat fa referència l'autocontrol tan en el seu aspecte inhibitori dels impulsos com en el seu aspecte proactiu que permet planificar i dur a terme tasques. En la seva polaritat positiva (Responsabilitat) trobem persones organitzades, treballadores, escrupoloses, amb autocontrol i perseverants. En la polaritat negativa (Falta de Responsabilitat) trobem persones mandroses, negligents, hedonistes i sense objectius. Els trets que conformen aquesta dimensió són la competència, l'ordre, el sentit del deure, la necessitat de guanyar, l'autodisciplina i la reflexió prèvia a l'acció. (Casullo, 2000. p. 5)

3.2 Stepan Arkàdievitx Oblonski (Stiva)

Pel que fa a la primera dimensió, Stiva se'ns presenta més aviat com una persona estable i equilibrada, com un home segur d'ell mateix que tendeix a experimentar emocions positives. Pel que fa als trets específics d'aquesta dimensió, Stiva acostuma a estar relaxat en comptes de preocupar-se per si les coses surten malament per això tendiria més a la polaritat negativa del tret *ansietat*. En la mateixa línia se'ns descriu com un home de tracte fàcil, amigable, alegre i que rarament experimenta sentiments tals com la tristesa, la soledat i la desesperança, per la qual cosa tendiria més a la polaritat negativa dels trets *hostilitat*, *timidesa* i *depressió*. Pel que fa al tret *ansietat social* també situaríem al personatge en la polaritat negativa ja que no sol experimentar vergonya, ni sentiments d'inferioritat en situacions socials. En el tret *impulsivitat*, en canvi, Stiva tendeix més a la polaritat positiva, ja que presenta dificultats per a controlar els impulsos i refrenar els desigs. És un tret molt característic d'ell que ja se'ns destaca des de l'inici de la novel·la amb les infidelitats i al final amb els problemes econòmics derivats del joc. Per últim situaríem el personatge en la polaritat negativa del tret *vulnerabilitat a l'estrès*, ja que no es tracta d'un personatge que es bloquegi davant les situacions estressants. Podem concloure doncs que el personatge es decanta més cap a la polaritat negativa: l'Estabilitat emocional.

En la dimensió d'Extraversió vers Introversió podem situar sens dubte a Stiva en la polaritat positiva, ja que se'ns apareix com algú amigable, optimista, afable i amb necessitat d'estimulació. Més específicament, Stiva és un personatge afectuós, amistós a qui agrada fer vida social i sense dificultat per fer amics, és a dir, tendeix a la polaritat positiva dels trets *cordialitat* i *gregarisme*. Podem considerar que Stiva se'ns presenta a la polaritat positiva del tret *assertivitat*, ja que no tem a expressar la seva opinió i és relativament influent socialment. El personatge se'ns apareix amb un ritme de vida ràpid, necessitat d'estimulació i tendència a mostrar-se positiu i entusiasta, per lo que tendeix més cap a la polaritat positiva dels trets *activitat*, *cerca d'estimulació* i *emocions positives*.

D'altra banda, en la dimensió d'Apertura a l'experiència vers Tancament a l'experiència, Stiva se'ns descriu com una persona curiosa amb tendència a experimentar emocions intenses situant-se en la polaritat positiva de la dimensió. Stiva és descrit com un home amb tendència a fantasiejar i que aprecia la bellesa, per això tendeix a la polaritat positiva dels trets *fantasia*, *capacitat per a sentir i emocionar-se* i *sensibilitat a l'estètica*. Pel que fa a l'*apertura als valors*, cal remarcar que Stiva no té importants ideals polítics ni morals, de fet si es descriu com a liberal és perquè li convé. Com que està obert a revisar allò socialment establert, tendeix a la polaritat positiva. Per això en *curiositat intel·lectual* tendeix a la polaritat negativa, ja que se'ns descriu com una persona sense interessos polítics ni intel·lectuals de cap mena. Pel que fa a *realització d'accions noves* trobem que Stiva se'ns presenta com algú que cerca activament activitats diferents i prefereix l'emoció i la novetat davant la rutina tendint a la polaritat positiva.

En la dimensió Amabilitat vers Antagonisme, el personatge tendeix a la polaritat positiva, ja que se'ns descriu com una persona confiada, empàtica i bonassa. Stiva acostuma a confiar en els altres, és sincer amb ell mateix i amb els altres per això tendeix més a la polaritat positiva dels trets *confiança* i *franquesa*. Pel que fa a l'*altruisme* i la *sensibilitat social* trobem que el personatge tendeix més a la polaritat negativa, ja que tot i que es comporta de manera generosa amb la seva germana quan aquesta ho necessita, en línies generals tendeix a l'egocentrisme i a despreocupar-se dels problemes aliens. El personatge prioritza trobar-se còmode i per això evita els conflictes, l'agressivitat i la competició situant-se a la polaritat positiva del tret *obediència*. Pel que fa al tret *modèstia* trobem a Stiva en un terme mig, se'ns descriu com un home segur d'ell mateix que sense apuntar tendències narcisistes tampoc se'l pot considerar humil.

Finalment, en la dimensió Responsabilitat vers Falta de responsabilitat, Stiva destaca considerablement en la polaritat negativa. Se'ns presenta com una persona mandrosa i hedonista sense massa autocontrol. Pel que fa a la *competència*, l'*ordre*, el *sentit del deure* i l'*autodisciplina*, el personatge no se'ns descriu com a prudent ni metòdic, tampoc podem afirmar que s'adhereixi estrictament als principis ètics i al compliment dels valors morals, tendint doncs a la polaritat negativa. En la mateixa línia, Stiva tendeix a la polaritat positiva del tret *reflexió prèvia a l'acció*, ja que el personatge sens presenta més aviat com a impulsiu, irreflexiu i impacient. Per últim, el personatge desitja una posició social suficient com per a ser ben considerat i poder gaudir de tot allò positiu que se'n deriva, però és més aviat mandrós i pensa més en el plaer que en altra cosa, se situa marcadament a la polaritat negativa del tret *necessitat de guanyar*.

Stiva és un home emocionalment estable que personifica l'harmonia sense problemes de la ment i el cos. Tot i que té una gran capacitat per al plaer i per a viure el moment present, com la seva germana, tendeix a la impulsivitat i a la cerca d'estimulació i emocions. No obstant, Stiva no demana tant a la vida com ho fan Anna i Levin, sinó que les seves demandes són realistes i senzilles. Si bé Anna, Vronski i Levin pensen en el suïcidi, Stiva mai no arribaria a portar les seves passions fins aquest extrem.

Ja sé que tu no estàs d'acord que hom pugui amar els pastissos quan hi ha de tot amb escriure. A parer teu, això és un crim; però jo, la vida sense l'amor no l'accepto. Què hi vols fer si he nascut així! I, a dir veritat, es fa tan poc mal a ningú amb això, i en canvi un mateix n'obté tants gaudis... (Tolstoi, 2013, p.186)

Trobem que en aquest fragment Stiva fa al·lusió a la infidelitat desculpabilitzant-se davant Levin. La frase "La culpa és meva però jo no sóc culpable" estableix la conclusió moral de la novel·la però al mateix temps la trivialitza. La saviesa mundana de Stiva s'oposa a la visió tràgica de Tolstoi (Iborra, 2018, p. 118). És un personatge veraç amb ell mateix que no pot enganyar-se ni pot enganyar els altres però a diferència d'Anna no posseeix un caràcter moral complet i està desacomplexat: "Es fa tan poc mal a ningú amb això, i en canvi un mateix n'obté tants gaudis..."(Tolstoi, 2013, p.186)

Stepan Arkàdievitx rebia i llegia un periòdic liberal, no pas d'orientació extrema, sinó de la que sostenia la majoria. I per bé que ni la ciència, ni l'art, ni la política en realitat no l'interessaven, tenia sobre aquestes matèries les opinions sostingudes per la majoria i pel seu periòdic, i només les modificava quan ho feia la majoria. (Tolstoi, 2013, p.18)

Preferia l'orientació liberal a la conservadora perquè s'adeia més a la seva manera de viure i això li era còmode. El partit Liberal deia que a Rússia tot anava malament, que el matrimoni era una institució caduca i que la religió era només una brida per a la part més bàrbara de la població i Stiva efectivament, tenia molts deutes, la seva vida conjugal no el satisfia i "no podia resistir la més breu oració sense que li fessin mal les cames, i no podia comprendre a què venien a treure cap aquelles paraules terribles i pomposes sobre l'altre món." (Tolstoi 2013, p.19)

3.3 Dària Alexàndrovna Oblonskaya (Dolly)

Pel que fa a la primera dimensió Neuroticisme vers Estabilitat emocional Dolly s'aproxima més a la polaritat negativa ja que se'ns descriu com una dona equilibrada i estable. Se'ns presenta com una dona que no tendeix a preocupar-se, tranquil·la i de fàcil tracte, tendint a la polaritat positiva dels trets *ansietat* i *hostilitat*. Tot i la desesperança envers el descobriment del marit infidel, en línies generals, Dolly no expressa cap tendència a

manifestar sentiments depressius, per això situaríem el personatge a la polaritat negativa del tret *depressió*. Pel que fa al tret *timidesa*, Dolly tendeix a la polaritat negativa, ja que tot i que no manifesta cap necessitat de cridar l'atenció, el personatge se sent còmode en situacions socials. A diferència del seu marit, se'ns descriu com una persona amb capacitat de resistir als seus impulsos i desitjos a més de tolerar la frustració, per això tendeix a la polaritat negativa del tret *impulsivitat*. Com podem observar des de l'inici de la novel·la, Dolly acostuma a sentir-se indefensa davant situacions estressants per la qual cosa se situaria a la polaritat positiva del tret *vulnerabilitat a l'estrès*.

Dolly se'ns descriu com un personatge afectuós però més aviat reservat, se situaria en un punt mig entre les dues polaritats de la dimensió d'Extraversió vers Introversió. Com acabem d'esmentar, Dolly és afectuosa i amistosa per el que tendiria a la polaritat positiva del tret *cordialitat*. Pel que fa al *gregarisme* trobem que se situa entre les dues polaritats. Dolly se'ns descriu com un personatge poc assertiu tot i que al llarg de la novel·la fa una evolució per acabar defensant els seus drets, tot i així s'aproxima més a la polaritat negativa del tret *assertivitat* ja que és dels personatges menys influents i que passen més desapercebuts. A diferència del marit, Dolly prefereix un estil de vida pausat tendint a la polaritat negativa dels trets *activitat i cerca d'estimulació*. El personatge se situa entre la polaritat positiva i la negativa del tret *emocions positives*, ja que tot i que no té tendència a experimentar emocions positives però tampoc és un personatge depressiu.

Pel que fa a la dimensió Apertura a l'experiència vers Tancament a l'experiència, el personatge se'ns descriu clarament en la polaritat negativa, ja que se'ns presenta com una dona convencional i amb creences estables. Dolly no és un personatge que destaquï per la seva creativitat i imaginació, sinó que és més aviat pragmàtica tot i que en aquest sentit també evoluciona lleugerament al llarg de la novel·la tendiria més a la polaritat negativa del tret *fantasia*. En la mateixa línia, el personatge en un inici se'ns descriu com a tradicional, però al final de la novel·la ens consta que s'ha obert a valors nous vers els establerts fins al punt que acaba deixant el marit, per això Dolly tendiria més a la polaritat positiva del tret *apertura a valors*. D'altra banda, no mostra especial sensibilitat davant l'art ni té interessos intel·lectuals, en aquest sentit situaríem el personatge a la polaritat negativa dels trets *sensibilitat a l'estètica i curiositat intel·lectual*. Trobem a Dolly en un punt mig entre la polaritat positiva i negativa del tret *capacitat per a sentir i emocionar-se* ja que ni tendeix a experimentar emocions de forma profunda i intensa, ni tampoc d'una forma embotada i pobre. Pel que fa a la *realització d'accions noves*, Dolly s'aproxima a la polaritat negativa ja que prefereix la rutina i la familiaritat.

En la dimensió Amabilitat vers Antagonisme, Dolly destaca clarament en la polaritat positiva, essent un dels personatges més bondadosos, compassius, servicials, confiats, empàtics i altruistes de la novel·la. Se'n descriu com una persona confiada envers les intencions de la resta, sincera i ingènua destacant en la polaritat positiva dels trets *confiança* i *franquesa*. A més, se'n presenta clarament com una persona que es preocupa pel benestar de la resta, generosa i considerada, situant-se a la polaritat positiva del tret *altruisme*. A més, és un personatge submís i humil, tendint a la polaritat positiva dels trets *obediència* i *modèstia*. I per sobre de tot, destaca per ser un personatge molt sensible a les necessitats dels altres essent l'única persona que comprèn i ofereix suport a Anna en tot moment, per això destaca en la polaritat positiva del tret *sensibilitat social*.

Finalment, respecte a la dimensió Responsabilitat vers Falta de responsabilitat, Dolly tendeix a la polaritat positiva, ja que se'n descriu com responsable i amb autocontrol. Pel que fa a la *competència* i l'*ordre* trobaríem que Dolly tendeix lleugerament a la polaritat positiva del tret, essent una persona prudent però que no acaba de confiar en ella mateixa, tampoc destaca per la seva pulcritud ni per esser desorganitzada. En relació al tret *sentit del deure*, Dolly tendeix a la polaritat positiva ja que al llarg de la novel·la es preocupa pels principis ètics i morals tot i que finalment acaba abandonant el marit. Dolly és una dona treballadora però no destaca per la seva ambició per la qual cosa s'aproximaria lleugerament més a la polaritat negativa del tret *necessitat de guanyar*. Pel que fa a l'*autodisciplina* i a la *deliberació*, el personatge tendeix a la polaritat positiva, essent perseverant, cautelosa i prudent.

Com a conclusió, Dolly és un personatge que destaca per la seva bondat, abnegació i cordialitat essent el personatge més comprensiu de la novel·la. Diversos crítics veuen en Dolly a Sonia, la muller de Tolstoi, que és descrita com a bona mare però tret d'això no té cap altre atractiu per al seu marit (Vélez, 2009, p.33). Després de descobrir les múltiples infidelitats del seu marit decideix perdonar-lo, però mica en mica es va reconeixent cada vegada més humiliada fins que acaba amb la separació. Aquesta evolució la veiem paral·lelament amb l'aventura d'Anna amb Vronski, és tal la desesperació de Dolly que arriba fins i tot a trobar admirable que Anna hagi mirat per la seva felicitat:

I per què tothom es llança damunt d'Anna? Per què? Per ventura sóc millor? Jo, si més no, tinc un marit que estimo, no com el voldria estimar, però l'estimo, mentre que Anna no estimava el seu. De què és culpable? Ella vol viure. Déu ens ha imprès aquest desig a l'ànima. És molt possible que jo fes el mateix. Qui sap si vaig fer bé d'escoltar-la en aquells moments terribles en què va venir a Moscou. Aleshores jo hauria hagut d'abandonar el marit i recomençar a viure.

Hauria pogut estimar i ser estimada d'una manera autèntica. Per ventura és més honrat el que faig ara? No m'inspira cap respecte. Tinc necessitat d'ell- pensà, referint-se al seu marit- i el suport. Aleshores encara era bella i podia plaure", segueix pensant Dària Alexàndrovna, i sentí el desig d'esguardar-se al mirall. (Tolstoi, 2013, p.658)

Mica en mica, en pensar en l'idil·li d'Anna s'imagina a sí mateixa en una situació semblant amb un altre home per acabar finalment abandonant-lo.

3.4 Katerina Alexàndrovna Xerbatski (Kitty)

Pel que fa a la primera dimensió Neuroticisme vers Estabilitat emocional, trobem que Kitty al llarg de la novel·la evoluciona de la polaritat positiva a l'estabilitat emocional. Després del rebuig de Vronski, Kitty se'ns descriu com ansiosa, nerviosa, anticipa esdeveniments negatius, se sent frustrada i enfadada, s'avergonyeix de sí mateixa, tendint a la polaritat positiva dels trets *ansietat, hostilitat, depressió i vulnerabilitat a l'estrès*. Un cop superat i després de reconciliar-se amb Levin, se'ns apareix una nova Kitty, molt més relaxada, dòcil i estable. Pel que fa als trets *timidesa i impulsivitat*, el personatge s'aproxima més a la polaritat negativa malgrat la poca tolerància a la frustració.

Kitty és una jove sociable i afectuosa que tendeix a la polaritat positiva de la dimensió d'Extraversió vers Introversió. Gaudeix de les relacions amb els altres i forma vincles amb facilitat situant-se a la polaritat positiva dels trets *cordialitat i gregarisme*. Pel que fa a l'*assertivitat*, Kitty és més aviat poc influent socialment i li costa defensar-se, tendiria doncs a la polaritat negativa del tret *cordialitat*. Pel que fa a l'*activitat* i la *cerca d'estimulació*, Kitty tendeix a la polaritat negativa d'ambdós trets, se'ns descriu més aviat tranquil·la, prefereix un estil de vida pausat i amb poca necessitat d'emoció i excitació. Una vegada casada, el personatge se'ns descriu feliç, experimenta emocions positives i es mostra il·lusionada, tendint a la polaritat positiva del tret *emocions positives*.

En la dimensió Apertura a l'experiència vers Tancament a l'experiència trobem que el personatge tendeix a la polaritat negativa. Tot i que Kitty té més tendència a la fantasia que la seva germana i tot i les il·lusions que s'havia fet amb Vronski, el personatge tendeix més a la polaritat negativa del tret *fantasia*. Kitty no té gaires interessos fora de la família i la llar, tendint a la polaritat negativa dels trets *sensibilitat a l'estètica i curiositat intel·lectual*. En la mateixa línia, com hem comentat anteriorment, es tracta d'un personatge conservador tendint a la polaritat negativa del tret *realització d'accions noves* i del tret *apertura als valors*. Pel que fa al tret *capacitat per a sentir i emocionar-se*, trobem que Kitty tendeix a la polaritat positiva. La jove experimenta estats emocionals de forma

intensa, tals com l' enamorament de Vronski i el seu rebuig, el penediment d'haver rebutjat Levin, la culpa posterior, etc.

En la dimensió Amabilitat vers Antagonisme el personatge se'ns descriu clarament en la polaritat positiva de la dimensió, com una jove bondadosa, confiada i altruista. Kitty se'ns presenta com una noia ingènua, sincera, confiada respecte a les intencions dels altres i humil tendint a la polaritat positiva dels trets *confiança*, *franquesa* i *modèstia*. Respecte el tret *obediència*, Kitty no tendiria a la polaritat positiva tant com la seva germana, però tot i així s'hi aproxima força més que a la negativa. Pel que fa a l'*altruisme* i a la *sensibilitat social* el personatge, sens dubte generós i atent a les necessitats dels altres, se situaria a la polaritat positiva d'ambdós trets.

Finalment, pel que fa a la dimensió Responsabilitat trobem que Kitty tendeix més a la polaritat positiva sense destacar-hi. La jove se'ns descriu com organitzada, raonable, prudent i amb una clara consciència moral amb un pes representatiu en la seva vida, tendint a la polaritat positiva dels trets *competència*, *sentit del deure* i *ordre*. Pel que fa a la *necessitat de guanyar*, Kitty se situaria entre la polaritat positiva i la negativa. En el tret *reflexió prèvia a l'acció*, trobem una evolució de la polaritat negativa a la positiva, és a dir, de la impulsivitat a la reflexió. En la *necessitat de guany*, en canvi, trobem una evolució a la inversa, reduint les seves expectatives. Finalment, el personatge se'ns presenta com un dels més *autodisciplinats* de la novel·la, tret que podem observar en el seu viatge abans de casar-se, quan té cura del germà de Levin i amb la criança del fill.

Kitty encaixa en el patró convencional de les dones en l'època, destaca com a dona abnegada: "*Una vez casada con Levyn, rechaza irse de luna de miel a Europa y decide marcharse a la hacienda, desde donde, con mano de Hierro y guante de seda, gobierna la vida del buen Levyn.*" (Salin-Pascual, 2014, p.14) Com ja s'ha comentat abans, Levin representa l'alter-ego de l'autor i la seva dona es veu reflectida en el personatge de Kitty.

Kitty fa una gran evolució al llarg de l'obra, inicialment se'ns presenta com una jove innocent i cànvida que es deixa enlluernar per la superficialitat del gran món suposant sempre en la gent el millor. Després del desencantament amb Vronski canvia radicalment la visió de la societat i les seves aspiracions:

Tenia la sensació que en la seva manera de viure trobaria el model d'allò que cercava dolorosament: interessos en la vida, dignitat de la vida, fora de les relacions, que li repugnaven, establertes en el gran mon entre les noies i els homes, i que ara li apareixien com l'exposició ignominiosa d'una mercaderia que esperava el comprador. (Tolstoi, 2013, p. 250)

Una vegada passat el dol d'haver vist malmès el seu orgull amb el refús de Vronski, Kitty descobreix la vida espiritual que oferia la religió trobant-hi quelcom d'elevat i misteriós que evocava idees i sentiments en els quals no solament s'hi podia creure sinó que es podia estimar. I acaba per descobrir que per a la compassió de Jesucrist no hi ha amargors insignificants, que només l'amor i la fe ens conhorten i que per estar tranquil·la i ser feliç n'hi ha prou oblidant-se de sí mateix i estimant els altres. Finalment, amb el matrimoni amb Levin, Kitty acaba trobant la pau.

3.5 Konstantin Dimítix Levin

Després d'Anna, Levin se'ns presenta com el personatge més inestable emocionalment de la novel·la, situant-se clarament a la polaritat positiva de la dimensió Neuroticisme vers Estabilitat emocional. Ja des de l'inici presenta una marcada tendència a manifestar ansietat, tensió i preocupació pròpia de la polaritat positiva del tret *ansietat*. A més, el personatge se'ns descriu força depressiu amb pensaments recurrents de culpa, tristesa, desesperança i inferioritat vers els altres situant-se a la polaritat positiva dels trets *depressió* i *ansietat social*. Pel que fa a la impulsivitat, Levin es caracteritza per la seva capacitat de refrenar els seus impulsos i la prèvia reflexió abans d'actuar, situant-se a la polaritat negativa del tret *impulsivitat*. En referència a la *hostilitat*, Levin és una persona de tracte fàcil i que en poques ocasions s'enfada, tendint a la polaritat negativa del tret. D'altra banda tendeix a la polaritat positiva del tret *vulnerabilitat a l'estrès* ja que el personatge presenta bloquejos davant situacions estressants.

En relació a la dimensió d'Extraversió vers Introversió Levin se'ns descriu com a introvertit. Tot i que se'ns presenta com una persona afectuosa no forma vincles íntims amb facilitat i és més aviat reservat tendint mínimament a la polaritat negativa dels trets *cordialitat* i *gregarisme*. En relació a l'*assertivitat* Levin és capaç de defensar els seus drets sense ser dominant trobant-se entre la polaritat negativa i la positiva. Levin necessita sentir-se útil, no li agrada passar el temps ociosament, per la qual cosa tendeix a la polaritat positiva del tret *activitat*. Pel que fa als trets *cerca d'estimulació* i *emocions positives* Levin tendeix a la polaritat negativa, d'una banda el personatge no presenta gaire necessitat d'estimulació i excitació emocional i d'altra banda tendeix a un baix grau d'animositat.

En la dimensió d'Apertura a l'experiència vers Tancament a l'experiència Levin tendeix a la polaritat positiva. Levin, com Ana, té una marcada tendència a la idealització i a la fantasia, s'imagina com ha de ser la seva muller i idealitza Kitty fins al punt a trobar-la superior a tota cosa humana, presentant una clara tendència a la polaritat positiva del tret

fantasia. El personatge se'ns descriu amb una gran sensibilitat per apreciar la bellesa i l'art, situant-se a la polaritat positiva del tret *sensibilitat a l'estètica*. Pel que fa a l'*apertura als valors* trobem que Levin tendeix a la polaritat positiva, d'una banda considera que cal canviar la forma de viure i que cal aprendre de la gent senzilla que treballa al camp, d'altra banda canvia d'opinió sobre Anna (tant que l'havia jutjada per el seu comportament) quan la coneix, etc. En relació al tret *realització d'accions noves*, trobem que Levin prefereix els hàbits i els costums, tendint a la polaritat negativa d'aquest tret. En el tret *capacitat per a sentir i emocionar-se* tendeix a la polaritat positiva, Levin se'ns descriu com un personatge que presenta estats emocionals intensos i que considera els sentiments i les emocions com a part fonamental de la seva vida. Per últim, un dels trets més representatius de Levin és la *curiositat intel·lectual*, situant-se a la polaritat positiva d'aquest tret, és un personatge amb molts interessos en aquest sentit.

En la dimensió Amabilitat vers Antagonisme trobem que el personatge destaca en la polaritat positiva. Se'ns descriu com un home bondadós, compassiu i generós. En primer lloc, tendeix a la polaritat negativa del tret *confiança*, ja que en línies generals Levin és força desconfiat i suspicaç. En relació al tret *franquesa*, en canvi, tendeix a la polaritat positiva, essent un personatge sincer sense cap disposició a la manipulació o l'engany. Levin se'ns descriu com una persona que es preocupa per la resta, considerada, generosa i sensible a les necessitats alienes, tendint a la polaritat positiva dels trets *altruisme* i *sensibilitat social*. A més Levin se'ns presenta com una persona molt humil situant-se a la polaritat positiva del tret *modèstia*. Pel que fa al tret *obediència* Levin tendeix més aviat a la polaritat positiva, ja que acostuma a evitar els enfrontaments i no és ni competitiu ni agressiu.

Finalment en la dimensió Responsabilitat vers Falta de responsabilitat Levin tendeix a la polaritat positiva. Se'ns descriu com un home reflexiu, perseverant, prudent, treballador i organitzat, aproximant-se a la polaritat positiva dels trets *competència*, *autodisciplina* i *ordre*. Pel que fa al tret *sentit del deure*, Levin se situa clarament en la polaritat positiva, essent un dels trets més característics de la seva personalitat, el personatge reflexiona sobre els valors morals i procura actuar de forma ètica. En relació amb el tret *necessitat de guanyar* el personatge tendeix més a la polaritat negativa i, finalment, pel que fa a la *reflexió prèvia a l'acció* Levin destaca en la polaritat positiva essent cautelós, reflexiu i prudent.

La crisi existencial de Levin l'acompanya al llarg de la novel·la. La seva tendència depressiva i rumiativa sens fa palès des del principi: "Tanmateix, en donar un cop d'ull a la meua vida, sento repugnància, m'estremeixo, em maleeixo i em lamento amargament."

(Tolstoi, 2013, p. 51) En un inici, posa totes les esperances de trobar la felicitat a casar-se amb Kitty tot i que la idealitza fins al punt de comparar-la amb quelcom diví. Aquesta tendència a la idealització l'hem remarcat anteriorment en el tret *fantasia*, tret que comparteix amb l'Anna. L'autoestima de Levin és tan baixa que quan ella el rebutja ell es lamenta d'haver gosat considerar-se digne d'ella: "En mi hi ha quelcom repulsiu, alguna cosa que repel·leix. No serveixo per a tractar la gent. Si tingués orgull no em posaria en una situació com aquesta [...] Quin dret tenia a suposar que ella voldria unir la seva vida a la meua? Què sóc? Un home insignificant del qual ningú no té necessitat." (Tolstoi, 2013, p.101)

En veure's enfonsat, decideix no confiar en la felicitat que li havia de donar el matrimoni i conseqüentment no menysprear tant el present. Si bé podríem considerar que el personatge recapacita i ho fa d'una forma adaptativa, trobem que Levin tendeix a considerar les coses de manera dicotòmica, en polaritats, ja que es proposa no tornar a enamorar-se: "Mai més no es deixaria emportar per la mala passió, el record de la qual el turmentà tant quan es disposava a demanar la mà de Kitty." (Tolstoi, 2013, p. 109) En relació a la recerca de la felicitat després de la negativa de Kitty, Levin es proposa trobar pau en una vida més senzilla dedicada al treball al camp, on veiem que també destaca per ser un home bondadós amb molta consciència social: "Havia sentit sempre la injustícia de la seva abundància en comparació de la pobresa del poble, i, per tal de sentir-se posseït completament de raó, decidí que en endavant encara treballaria més i es permetria encara menys coses supèrflues." (Tolstoi, 2013, p. 109) Però fins i tot després de reconciliar-se i casar-se amb Kitty, tot i estant feliçment casat no assoleix la felicitat completa que esperava: "No seràs un altre, sinó el mateix de sempre, un home carregat de dubtes, eternament descontent de tu mateix, amb temptatives inútils d'esmena i amb caigudes, i amb l'espera eterna d'una felicitat que no has assolit i que no és possible per a tu." (Tolstoi, 2013, p. 110)

Finalment, Levin acaba comprenent que quan és més feliç és quan deixa de pensar en el sentit de la vida i acaba acceptant que aquest és viure per Déu: "Vivia (sense tenir-ne consciència) de les veritats espirituals que havia xuclat de la seva mare, però pensava no solament no reconeixent aquelles veritats, sinó defugint-les curosament." (Tolstoi, 2013 p. 855) I acaba per concloure:

Continuaré enutjant-me, com abans, amb el cotxer Ivan; continuaré discutint, expressant els meus pensaments d'una manera inoportuna; hi haurà, com abans, un mur entre els secrets de la meua ànima i els dels altres, àdhuc els de la meua muller; seguiré acusant-la per la meua por i penedint-me'n; continuaré no comprenent amb la raó per què prego, i pregaré; però ara la meua vida, tota la meua vida, independentment de tot el que em pugui succeir, cada minut

d'aquesta vida, no solament no està mancada de sentit, com abans, sinó que té el sentit indubtable del bé que sóc amo d'infondre-li. (Tolstoi, 2013, p. 877)

3.6 Alexiei Alexàndrovitx Karenin

En la dimensió Neuroticisme vers Estabilitat emocional Karenin, que d'entrada en sembla un home molt estable, tendeix a la polaritat positiva. Pel que fa al tret *ansietat* se situaria en la polaritat positiva ja que tot i que s'esforça en semblar un home impertorbable, al llarg de la novel·la es van posant de manifest les seves pors. Pel que fa a la *hostilitat*, tot i que Anna el descriu com un home fred i hostil, no tendeix a manifestar ira ni a enfadar-se intensament, per la qual cosa s'aproximaria més aviat a la polaritat negativa. D'altra banda tendeix a la polaritat positiva del tret *depressió*, sobretot al final de la novel·la ens consta que experimenta de forma freqüent sentiments de tristesa i desesperança. Karenin és un home molt influent socialment amb una important carrera política, però tot i així ens consta que no gaudeix de la vida social malgrat no sentir-se incòmode ni inferior. Es trobaria a mig camí de la polaritat positiva i de la negativa del tret *timidesa*. En relació al tret *impulsivitat*, situaríem clarament al personatge en la polaritat negativa, ja que es tracta d'un home que, per sobre de tot, resisteix als seus impulsos i desitjos. Per últim, tendeix a la polaritat positiva del tret *vulnerabilitat a l'estrès*, ja que l'abandonament d'Anna arriba fins i tot a acabar amb la seva carrera professional.

Pel que fa a la dimensió d'Extraversió vers Introversió Karenin s'aproxima més aviat a la polaritat negativa, essent un home reservat i fred. El personatge tendeix a la polaritat negativa dels trets *cordialitat* i *gregarisme* ja que se'ns descriu com un home formal, reservat i distant. En relació a l'*assertivitat* tendeix a la polaritat positiva ja que en diverses ocasions el personatge lluita per defensar-se. Pel que fa a l'*activitat*, se'ns presenta com un home que tot i el seu càrrec prefereix un ritme de vida pausat, tendint a la polaritat negativa del tret. El personatge, a diferència de la seva dona, no necessita estimulació i excitació constant tendint a la polaritat negativa del tret *cerca d'estimulació*. Finalment, tendeix a la polaritat negativa del tret *emocions positives* ja que es tracta d'un home que estranyament es mostra alegre i entusiasta.

En la dimensió d'Apertura a l'experiència vers Tancament a l'experiència Karenin tendeix a la polaritat negativa, essent un home convencional amb creences estables i poc sensible a nivell emocional. A diferència d'Anna, Karenin se situa clarament en la polaritat negativa del tret *fantasia*, ja que és més aviat pragmàtic i de pensament concret. En la mateixa línia Karenin es mostra insensible en relació amb l'art tendint a la polaritat

negativa del tret *estètica*. En relació a l'*apertura als valors* s'inclina cap a la polaritat negativa ja que se'ns presenta com un home amb tendència a acceptar allò socialment establert. Pel que fa a la *capacitat per a sentir i emocionar-se*, si tinguéssim en compte com Anna el descriu afirmariem que tendeix a la polaritat negativa, però tenint en compte la seva manera de reaccionar davant la malaltia d'Anna situaríem el personatge entre tots dos extrems. D'altra banda, Karenin tendeix a la polaritat negativa del tret *realització d'accions noves*, preferint la familiaritat davant la novetat. En relació a la *curiositat intel·lectual* tendeix més aviat a la polaritat positiva essent un home que destaca per la seva carrera intel·lectual.

En la dimensió Amabilitat vers Antagonisme veiem una clara evolució al llarg de la novel·la. Si bé inicialment ens sembla un home hostil i venjatiu, la malaltia d'Anna l'entendreu fins al punt que canvia radicalment de posició. El personatge tendeix a la polaritat positiva del tret *confiança*, Alexiei confia en que la seva dona no li està sent infidel fins que ella mateixa li ho confessa. Pel que fa als trets *franquesa* i *altruisme* l'evolució del personatge va des de la polaritat negativa a la positiva, acabant fins i tot, cedint a les peticions d'Anna. En relació a l'*obediència*, Karenin tendeix a la polaritat positiva, evitant l'agressivitat i els enfrontaments. El personatge tendeix lleugerament cap a la polaritat negativa del tret *modèstia*, li agrada vanagloriar-se dels seus mèrits professionals tot i que no té tanta necessitat de ser vist com Anna. D'altra banda, Alexiei fa una evolució en el tret *sensibilitat social* cap a la polaritat positiva, fins acabar preocupant-se per la filla d'Anna i Vronski com si de la seva es tractés.

Finalment, en la dimensió Responsabilitat vers Falta de responsabilitat Karenin tendeix a la polaritat positiva. En els trets *competència i ordre* el personatge s'aproxima més a la polaritat positiva essent un home eficient i organitzat. En el mateix sentit tendeix a la polaritat positiva dels trets *sentit del deure i autodisciplina*, ja que se'ns presenta com un home de moral ferma, treballador i disciplinat. Pel que fa a la *necessitat de guanyar* se'ns descriu com un home ambiciós que tendeix a la polaritat positiva del tret. I per últim, se situa a la polaritat positiva en el tret *reflexió prèvia a l'acció*, essent un home reflexiu que no es deixa endur pels impulsos.

Alexiei havia crescut en la orfandat, el seu pare havia mort quan ell només tenia deu anys i un oncle es va encarregar d'educar-los a ell i al seu germà. Karenin, que havia destacat sempre per la seva intel·ligència, va acabar la universitat amb notes brillants i amb ajut del seu oncle emprengué una exitosa carrera professional al govern. Considerava com un deure seguir allò remarcable del món intel·lectual interessant-se especialment per la política, la filosofia i la tecnologia. Se'ns descriu com un home recte, fred i metòdic que

el que més valora és la seva carrera professional. Anna ens el descriu de la següent manera: “Ambició, desig de pujar, heus aquí tot el que hi ha a la seva ànima. I les consideracions elevades, l’amor a la institució, a la religió, no són altra cosa que instruments per tal d’arribar-hi.” (Tolstoi, 2013, p. 234)

Alexiei no deixa de descriure’s a sí mateix a patir de la seva feina que és allò que considera més important. És un home d’estat i la seva fortalesa i seguretat provenen de la seva intel·ligència i posició política. Per a defensar el seu valor, per a definir-se com a persona vàlida i admirable recorre al seu càrrec. Però en la qüestió de la fortalesa física Karenin se sent insegur i dèbil i sap prou bé que en aquest sentit no pot competir amb homes com Vronski (Arenas, 2014, p. 31). Aquesta inseguretat se’ns deixa entreveure en diversos moments a la novel·la, un dels quals és a la carrera de cavalls en la que Vronski participa, li demanen a Karenin si no s’anima a participar i ell s’excusa amb que la seva carrera és molt més difícil.

Hi ha un moment en l’obra en que tot es capgira per Alexiei, quan descobreix la infidelitat d’Anna repassa fredament les opcions, decideix retenir-la al seu costat, amagant al gran món allò que havia succeït i emprant totes les mesures per a posar fi a aquella relació i sobretot castigar-la. “Es una dona perduda, sense honor, sense cor i sense religió! Ho sabia de sempre i sempre ho havia vist, tot i que procurava enganyar-me a mi mateix per la llàstima que em feia.” (Tolstoi, 2013, p. 312) Alexiei volia evitar a tota costa que Anna seguís trobant-se amb Vronski i no volia que la infidelitat li pogués resultar avantatjosa, per això descartava la separació: “Només amb una decisió com aquesta obro d’acord amb la religió, només amb aquesta decisió no rebutjo la muller criminal, ans li dono la possibilitat de corregir-se i fins i tot consagro una part de les meves forces a esmenar-la i salvar-la.” (Tolstoi, 2013, p. 315)

Però quan l’Anna moribunda li demana perdó, Alexiei, que malgrat tot no era capaç de veure amb indiferència les llàgrimes d’un infant o d’una dona, s’entendria fins al punt que canvia radicalment d’opinió. Comença a relegar els seus interessos en segon lloc, deixant passar per davant el benestar d’Anna i dels seus fills, perdona fins i tot a Vronski, a qui permet visitar-la si ella així ho demana:

Tot allò que li semblava insoluble, aleshores que condemnava, reconvenia i odiava, esdevenia senzill i clar quan perdonava i estimava. Perdonava la seva muller i la compadria pels seus sofriments i el seu penediment. Perdonava Vronski i el compadria, sobretot després que arribaren a ell els rumors relatius al seu acte desesperat. Compadria també més el fill que no pas abans. I ara s’acusava d’haver-se’n ocupat massa poc. Per la noieta que acabava de

néixer, experimentava un sentiment particular, no solament de llàstima, sinó també de tendresa. (Tolstoi, 2013, p. 458)

Quan Anna confessa que no vol deixar de veure a Vronski, Karenin estava disposat a permetre novament les seves relacions només per a no cobrir d'oporbi els infants. Pensava que fins i tot això era millor que la ruptura ja que Anna es quedava en una situació sense sortida i ell es veia mancat de tot allò que estimava. Però quan Anna decideix abandonar-lo fins i tot sense obtenir el divorci s'ensorra: "Alexiei de cap de les maneres podia conciliar el seu perdó recent, el seu entndriment, el seu amor a la muller malalta i a l'infant de Vronski amb la situació d'ara, en què, com a recompensa per tot es veia sol, cobert d'oprobri, objecte de la riota general, inútil, menyspreat de tothom." (Tolstoi, 2013, p. 550) Tenia la sensació que no podria resistir aquella pressió general de menyspreu que veia en tothom: "Sabia que perquè tenia el cor destrossat es mostrarien implacables amb ell. Tenia la sensació que la gent l'anihilaria, com els gossos rematen el pobre animal ferit que el dolor fa grinyolar". (Tolstoi, 2013, p. 551) Tal és el cop, que la seva carrera professional es veié acabada aquell any, ocupava encara un càrrec important, però ja ningú no n'esperava res.

Al final de la novel·la ens trobem amb un Alexiei empetitit sotmès a la voluntat de la comtessa Lídia, que enamorada d'ell, filtra tots els seus moviments i el convenç per allunyar Anna del seu fill i negar-li el divorci quan aquesta ho sol·licita.

3.7 Alexiei Kirillovitx Vronski

Vronski tendeix lleugerament a la polaritat positiva de la dimensió Neuroticisme vers Estabilitat emocional. En relació als trets *ansietat* i *depressió*, Vronski se situa en la polaritat negativa ja que tendeix a estar relaxat i despreocupat. Pel que fa al tret *hostilitat*, se'ns descriu com un home de tracte fàcil tendint a la polaritat negativa. En les situacions socials se sent còmode i mostra seguretat situant-se a la polaritat negativa del tret *timidesa*. D'altra banda, Vronski destaca com un personatge altament impulsiu que es deixa endur pels seus desitjos i amb baixa tolerància a la frustració tendint a la polaritat positiva del tret *impulsivitat*. En aquest sentit, Vronski es bloqueja davant situacions estressants per la qual cosa el situaríem a la polaritat positiva del tret *vulnerabilitat a l'estrès*.

Vronski és un home social, optimista i actiu que tendeix a la polaritat positiva de la dimensió d'Extraversió vers Introversió. Pel que fa als trets *cordialitat* i *gregarisme* el personatge tendeix a la polaritat positiva essent un home amistós que gaudeix d'estar en companyia. En relació a l'*activitat* i la *cerca d'estimulació* se situa en la polaritat positiva,

mostrant preferència per un estil de vida ràpid i necessitat d'estimulació i excitació emocional. El personatge tendeix a la polaritat positiva del tret *assertivitat*, essent un home que expressa les seves opinions, influent socialment i líder. Per últim, se situa enmig de les dues polaritats del tret *emocions positives*, ja que no acostuma a sentir-se alegre i entusiasta però tampoc al contrari.

En la dimensió d'Apertura a l'experiència vers Tancament a l'experiència Vronski tendeix a la polaritat positiva. El personatge té una tendència moderada a la *fantasia*, molt inferior a la d'Anna però força superior a la de Karenin: no arriba a ser creatiu però tampoc és pragmàtic. Pel que fa a l'*estètica* el personatge tendeix a la polaritat negativa, no se'ns descriu com un home que apreciï profundament l'art. En relació als trets *realització d'accions noves* i *valors* Vronski tendeix a la polaritat positiva ja que és un home més aviat de mentalitat oberta que prefereix la novetat davant la rutina. Se'ns descriu com un home que atorga molta importància als seus sentiments considerant-los part fonamental de la seva vida, tendeix a la polaritat positiva del tret *capacitat per a sentir i emocionar-se*. Per últim l'interès intel·lectual de Vronski dista molt del de Levin o Anna essent molt més concret i limitat, en aquest sentit tendeix a la polaritat negativa del tret *curiositat intel·lectual*.

Vronski se'ns descriu com un home bondadós i confiat però també agressiu, tendiria més aviat a la polaritat positiva de la dimensió Amabilitat vers Antagonisme. El personatge se'ns presenta com un home confiat i sincer, tendint a la polaritat positiva dels trets *confiança* i *franquesa*. En relació a l'*altruisme* i a la *sensibilitat social* Vronski tendeix lleugerament a la polaritat negativa dels trets, se'ns descriu com un home moderadament egoista. Pel que fa a la *modèstia* s'aproxima més a la polaritat positiva tot i que no és un personatge insegur. Davant el conflicte Vronski se'ns descriu com a competitiu podent arribar a ser agressiu, per això tendeix a la polaritat negativa del tret *obediència*.

Finalment, Vronski tendeix a la polaritat positiva de la dimensió Responsabilitat vers Falta de responsabilitat. Com hem apuntat anteriorment, necessita tenir ocupacions i sentir-se útil, es considera a sí mateix competent tendint a la polaritat positiva del tret *competència*. En relació a l'*ordre* i l'*autodisciplina* es troba entre les dues polaritats. El personatge és un home perseverant, fidel als propis principis que destaca en la polaritat positiva dels trets *necessitat de guanyar* i *sentit del deure*. Per últim, en relació al tret *reflexió prèvia a l'acció* Vronski tendeix cap a la polaritat negativa essent un home impulsiu i impacient.

Vronski no havia conegut mai la vida familiar, no recordava el seu pare i la seva mare havia estat una dona brillant que havia tingut múltiples amants. És un dels joves rics més

atractius del gran món i el seu èxit li permet viure sota les seves pròpies normes i gaudir de la vida superficial que la seva posició li ofereix. Per a Vronski hi ha dues categories de persones: d'una banda, les persones passades de moda i ridícules a les quals considerava vulgars i estúpides, aquestes creien que un marit havia de viure amb la seva muller, que les dones havien de ser innocents i els homes virils i que calia educar els fills i pagar els deutes. L'altra categoria és la de les persones veritables, aquelles que eren elegants, generoses, alegres i que es lliuraven a les passions sense enrogir-se.

Vronski tenia un conjunt de regles que determinaven d'una manera indubtable allò que calia i allò que no calia fer. El conjunt d'aquestes regles eren fermes i Vronski no dubtava mai ni un instant en executar allò que calia fer. Aquestes regles ho establien d'una manera precisa: cal pagar al tafurer però no al sastre; no es pot mentir als homes, però sí a les dones; no es pot enganyar ningú, però el marit sí; no es poden perdonar les ofenses però es pot ofendre, etc. Aquest conjunt de normes eren irraonables i dolentes però eren indubtables. (Tolstoi, 2013, p. 149)

Tolstoi representa Vronski com un protagonista romàntic característic, un oficial que viu per les seves passions, però a diferència d'Anna, no s'adhereix tan profundament a aquestes ni permet que el destrueixin. En un principi el que li resulta atractiu de seduir Anna és que al ser una dona casada amb un home important i amb bona reputació és difícil de seduir i aconseguir-ho estaria millor valorat pels seus congèneres. Li diu a la seva cosina Betsy que té por de tornar-se ridícul perseguint-la, però sap bé que no és així:

Sabia molt bé que als ulls d'aquesta gent el paper d'infortunat amant d'una noia i, en general, d'una dona lliure podia ésser ridícul; però que el paper d'un home que empaitava una dona casada i que consagrava la seva vida a portar-la a l'adulteri, fos com fos, tenia alguna cosa de bell, de majestuós, i mai no podia ésser ridícul, i per això deixà els binocles amb un somriure orgullós i alegre, que jugava sota els bigotis, i es mirà la cosina. (Tolstoi, 2013, p. 149)

Vronski no menteix a Anna quan li promet que no l'abandonarà, però la seva prioritat tan sols és ella quan no pot estar-hi. Inicialment renuncia a un ascens professional només per seduir-la, romp amb la seva família per les desavinences fruit de la seva relació amb Anna, la considera la seva muller i demana que la tractin com a tal. Però tal i com pronostica Serpukhovskoi "La dona és la pedra de toc principal en l'actuació d'un home. És difícil d'estimar una dona i fer alguna cosa. Només hi ha un mitjà per a estimar còmodament i sense entrebancs, és el matrimoni." (Tolstoi, 2013, p. 346) L'amic de Vronski equipara la relació amb una dona a una càrrega que només et deixa les mans lliures per ocupar-se d'altres qüestions si la lligues a l'esquena, per a lligar-la però, cal el matrimoni: "Si t'imagines aquesta càrrega sense casar-te, tindràs les mans tan plenes

que no podràs fer res.” (Tolstoi, 2013, p. 146) Vronski té la necessitat de fer veure a Anna que hi ha coses a les que no renunciarà per ella: “Les seves relacions amb la Karènia havien apaivagat temporalment el cuc de l’ambició, però aquest cuc s’estava despertant amb força.” (Tolstoi, 2013, p. 694) Vronski es diu a sí mateix: “Li ho puc cedir tot, però no pas la meva independència masculina.” (Tolstoi, 2013, p. 694)

3.8 Anna Arkadièvna Karènia

Anna és el personatge que més clarament podem situar a la polaritat positiva de la dimensió Neuroticisme vers Estabilitat emocional. Quan trenca amb la vida que havia dut abans de Vronski es descompensa passant a mostrar-se insegura, vulnerable, nerviosa i aprensiva situant-se a la polaritat positiva del tret *ansietat*. Pel que fa al tret *hostilitat* el personatge tendeix a la polaritat negativa essent una dona que ningú deixa de trobar agradable. Un dels trets més característics d’Anna és la seva capacitat per a seduir a tothom, tret del qual és conscient i que la fa gaudir. Abans de l’aventura amb Vronski Anna és dels personatges femenins més influents en l’aristocràcia no passa desapercebuda i li encanta, se situa a la polaritat negativa del tret *timidesa*. En relació als trets *impulsivitat* i *vulnerabilitat a l’estrès*, el personatge destaca en la polaritat positiva ja que mostra dificultat per a controlar i refrenar els impulsos i desitjos (com el seu germà) i en situacions d’estrès es troba indefensa.

En la dimensió d’Extraversió vers Introversió Anna tendeix a la polaritat positiva essent un personatge social i afectuós. Gaudeix de la interacció amb els altres i forma vincles íntims amb facilitat, tendint a la polaritat positiva dels trets *cordialitat* i *gregarisme*. Com s’ha esmentat anteriorment, és una dona influent socialment i amb capacitat de lideratge situant-se a la polaritat positiva del tret *assertivitat*. En relació a l’*activitat*, el personatge tendeix a la polaritat positiva del tret mostrant preferència per un estil de vida enèrgic. Pel que fa a la *cerca d’estimulació* trobem que se situa en la polaritat positiva ja que mostra una necessitat patològica d’estimulació emocional. Per últim, el personatge tendeix a la polaritat negativa del tret *emocions positives*, presentant tendència a la depressió quan es veu mancada de protagonisme i atencions.

Pel que fa a la dimensió d’Apertura a l’experiència vers Tancament a l’experiència, el personatge tendeix clarament a la polaritat positiva essent una persona imaginativa, curiosa i oberta a experimentar emocions intenses. Un dels trets més característics de la personalitat de la protagonista és la *fantasia* en la seva polaritat positiva, presentant una clara tendència a fantasiejar. En relació a la *sensibilitat a l’estètica* i a la *curiositat intel·lectual* mostra una alta sensibilitat a l’art i la bellesa a més de destacar com una

dona molt intel·ligent i curiosa situant-se a la polaritat positiva d'ambdós trets. D'altra banda, és evident l'apertura del personatge a revisar els valors socialment establerts ja que abandona la seva còmoda vida per a fugir amb l'amant a costa de ser rebutjada per a tots. Tendeix doncs, a la polaritat positiva dels trets *apertura als valors* i *realització d'accions noves*. Un dels trets més característics d'Anna és la seva tendència a la polaritat positiva de la *capacitat per a sentir i emocionar-se* ja que es tracta d'un personatge que experimenta els seus estats emocionals de forma profunda i intensa a més de considerar-los part fonamental i necessària de la seva vida.

D'altra banda el personatge tendeix a la polaritat positiva de la dimensió Amabilitat vers Antagonisme essent compassiva i empàtica. Ens és palès que en el tret *confiança* Anna tendeix a la polaritat negativa del tret mostrant-se, sobretot amb Vronski, altament desconfiada i suspicax. Pel que fa al tret *franquesa* tendeix a la polaritat positiva com ho fa el seu germà Stiva ja que se'ns defineix com una persona molt sincera amb els altres i amb ella mateixa. Pel que fa als trets *altruisme* i *sensibilitat social*, Anna tendeix a la polaritat positiva, fet que ens consta des de la seva primera aparició a la novel·la quan viatge per a ajudar a Stiva a reconciliar-se amb Dolly. En relació a la *modèstia* se situa a la polaritat positiva sense que això impliqui falta de confiança en ella mateixa, tot i que cal remarcar que Anna fa servir la modèstia com a arma per a seduir. Per últim Anna tendeix a la polaritat negativa del tret *obediència*, presentant atacs d'ira quan Vronski no es sotmet als seus desitjos i confrontant-s'hi.

Finalment, el personatge tendeix més aviat a la polaritat negativa de la dimensió Responsabilitat vers Falta de responsabilitat. Pel que fa al tret *competència* trobem que d'una banda és una dona efectiva i que confia en les seves capacitats tendint a la polaritat positiva del tret, però d'altra banda no és prudent ni reflexiona abans d'actuar per la qual cosa tendeix a la polaritat negativa del tret *reflexió prèvia a l'acció*. En relació a l'*ordre i l'autodisciplina* el personatge se situa entre les dues polaritats, en canvi, trobem que és disciplinada i capaç de fer grans esforços sense desanimar-se tendint a la polaritat positiva del tret *autodisciplina*. Se situa a la polaritat negativa del tret *sentit del deure* ja que no s'adhereix als principis ètics i al compliment dels valors morals. Finalment, pel que fa al tret *necessitat de guanyar* Anna tendeix a la polaritat positiva, però la seva ambició l'hem d'entendre a nivell emocional, el seu sentit de direcció en la vida consisteix en trobar la felicitat al costat de Vronski.

4. Anna Karènina i el Trastorn límit de la personalitat

4.1 Manifestacions clíniques del Trastorn límit de la personalitat

Els pacients amb personalitat límit són emocionalment inestables i especialment propensos a experimentar ira. Tendeixen a experimentar llargs episodis d'abatiment, desil·lusió i còlera impulsiva que poden comportar conductes autolesives. Aquests canvis en l'estat d'ànim solen ser imprevisibles i molt freqüents, de manera que la persona pot discutir en un moment donat, mostrar-se depressiva i finalment queixar-se de la seva falta de sentiments. (Molina, Rubio, Pérez y Carrasco, 2004, p. 523)

D'altra banda, tenen una necessitat intensa de relacionar-se i moltes d'aquestes relacions canvien d'una polaritat a l'altra fàcilment, és a dir, un dia poden tenir una opinió d'algú i poc temps després una altra totalment contrària. De la mateixa manera tendeixen a distorsionar les relacions amb els altres alternant la idealització i la devaluació. Presenten una tolerància molt baixa a la solitud, quan es troben sols se'ls fa insuportable i se senten buits. Això els porta a fer esforços exagerats per a evitar ser abandonats els quals acaben provocant precisament abandonament (Millon, 2006, p. 498). Tot i que per l'observador extern les emocions poden semblar arbitràries i totalment desconnectades dels fets, la inestabilitat afectiva es deu a una marcada reactivitat als esdeveniments ambientals. Les persones amb aquest trastorn mostren respostes més intenses i presenten major tendència a alteracions ràpides de l'estat d'ànim (Molina, Rubio, Pérez y Carrasco, 2004, p. 524). Responen de forma molt exagerada a situacions mínimament frustrants i la forma fantàsica de fer plans de futur de forma convençuda desapareix vers situacions ridícules, constituint una forma infantil i immadura. (U. Pérez y V. Rubio, 2003, p. 149)

A més, no tenen un sentit madur de la seva identitat i a causa d'això poden variar bruscament d'objectius i valors. Per això, en situacions estressants, aquesta falta de cohesió els fa susceptibles a estats psicòtics transitoris i a episodis dissociatius (Millon, 2006, p. 499). Aquests episodis no constitueixen ruptures psicòtiques completes, més aviat experimenten episodis anomenats micro-psicòtics, essent els símptomes quasi sempre circumscrits i efímers. (Molina, Rubio, Pérez y Carrasco, 2004, p. 524)

Ja s'ha esmentat abans que la vinculació és l'aspecte central en totes les relacions de la persona amb un trastorn límit de la personalitat i que es procura evitar l'abandonament a tota costa. Però és important remarcar que aquestes persones desitgen estar sempre implicades en relacions romàntiques apassionades. A més de buscar relacions intenses esperen el mateix dels altres i se senten ferits fàcilment si no aconsegueixen satisfer els

seus desitjos. Un fet distintiu en ells és que processen l'experiència més aviat des d'un punt de vista emocional i no tant des de la lògica (Millon, 2006, p. 498). Un altre tret distintiu de la personalitat límit és la tendència a mostrar els sentiments amb espontaneïtat i creativitat. En l'àmbit social mostren el seu entusiasme i estan disposats a experimentar diversos rols i sistemes de valors. (Millon, 2006, p. 500)

Segons l'enfocament dialèctic-conductual de Linehan, l'element central en la psicopatologia del Trastorn límit de personalitat és la desregulació emocional, és a dir, la incapacitat per controlar el propi estat afectiu fins al punt que les emocions resten fora del control de l'individu impedit que es raoni efectivament i des de la lògica. Linehan defensa que és resultat de la disposició biològica i les experiències d'aprenentatge en un ambient potencialment invalidant, és a dir, un context social dissonant davant les demandes de l'individu. A més, les causes de la desregulació emocional a nivell immediat són una elevada sensibilitat als estímuls emocionals, una resposta emocional intensa i un retorn a la calma més lent del considerat com a normal, a més de l'ús d'estratègies disfuncionals per a regular les pròpies emocions. L'individu amb un Trastorn límit de la personalitat presenta dificultats per inhibir les conductes inapropiades, i en organitzar el propi comportament de manera que no depengui de l'estat d'ànim. (Jodar, 2018)

4.2 Criteris Diagnòstics del DSM 5 del Trastorn límit de personalitat

Segons el manual diagnòstic DSM 5, Anna compleix els següents criteris del Trastorn límit de la personalitat:

A. "Patrón dominante de inestabilidad de las relaciones interpersonales, la autoimagen y de los afectos, e impulsividad intensa, que comienzan en las primeras etapas de la edad adulta y está presente en diversos contextos, y que se manifiesta por cinco (o más) de los hechos siguientes:" (APA, 2013, p. 364)

1. "Esfuerzo desesperado para evitar el desamparo real o imaginado." (APA, 2013, p. 364)

Anna pateix desmesuradament per la por sense fonament a que Vronski l'abandoni. Aquesta por, provoca en ella atacs de gelosia que fan que ell se'n vagi afartant mica en mica. Anna, se n'adona i això encara incrementa més la seva por i consegüentment la seva gelosia:

La preocupació principal d'Anna era fins a quin punt l'estimava Vronski i fins a quin punt podria reemplaçar-li tot allò que havia deixat. L'únic fi de la seva vida esdevenia plaure-li a Vronski i

servir-lo. Es mostrava tan abnegada que Vronski sentia que les xarxes amoroses que teixia Anna l'afeixugaven. (Tolstoi, 2013, p. 628)

Abans del viatge de Vronski per a les eleccions, Anna, pensant que les escenes que es repetien entre ells cada vegada que se n'anava, en lloc d'estrènyer els llaços que els unien, els podien afluixar, es decidí a fer tots els esforços imaginables per tal de suportar tranquil·lament la separació. Però el to fred i sever amb el qual se la mirà en anunciar la seva partença l'ofengué, i, ja abans que se n'anés, la seva tranquil·litat havia estat destruïda. (Tolstoi, 2013, p. 716)

Per a plaure-li es posava vestits luxosos i cuidava molt la seva imatge, però sabia que amb això no n'hi havia prou per retenir-lo, per això procurava satisfer totes les seves necessitats: “-Estic molt content- Digué Vronski fredament, mirant-li el pentinat, el vestit, que, n'estava ben segur, s'havia posat per ell. Aquestes atencions li plaïen, però quantes vegades ja li havia plagut!” (Tolstoi, 2013, p. 717) Quan Vronski engega el projecte de l'hospital, per exemple, Anna es posa a llegir i estudiar sobre temes tècnics que li puguin ser d'ajut.

2. “Patrón de relaciones interpersonales inestables e intensas que se caracteriza por la alternancia entre los extremos de idealización y devaluación.” (APA, 2013, p. 364)

Anna que fins conèixer Vronski tolerava el seu marit, un cop iniciada l'aventura comença a resultar-li feixuc i fins i tot impossible de suportar. Ens el descriu diverses vegades d'aquesta manera: “Ambició, desig de pujar, heus aquí tot el que hi ha a la seva ànima. I les consideracions elevades, l'amor a la institució, a la religió, no són altra cosa que instruments per tal d'arribar.” (Tolstoi, 2013, p. 234) Però quan es posa malalta, implora el seu perdó i es refereix a ell com un sant d'extraordinària bondat. Al recuperar-se, però, torna a odiar-lo:

He sentit a dir que les dones estimen els homes àdhuc per llurs vicis- començà Anna tot d'una-, però jo l'odio per la seva virtut. No puc viure amb ell. Voldria que em compregués: el seu aspecte obra físicament damunt meu i em treu de polleguera. No puc, no hi puc viure. Què puc fer? Jo era dissortada i creia que no ho podia ser més, però l'estat horrible en què ara em trobo no me'l podia imaginar. Em creuràs si et dic que tot i saber que és un home bo i excel·lent, que no valc ni una unglà seva, tanmateix l'odio? L'odio per la seva generositat. I no em queda res més, llevat de... Ella volgué dir la mort, però Stepan Arkàdievitx no la deixà acabar. (Tolstoi, 2013, p. 466)

De la mateixa manera que li passa això amb el seu marit, també viu una experiència similar amb Vronski. Anna, està completament enamorada d'ell, tot el que ell fa i diu li sembla atractiu. Tot i així, quan Vronski comença a allunyar-se d'ella, aquesta ho percep

com una minva del seu amor i quan deixa de sentir que les seves necessitats afectives estan satisfetes assigna a Vronski el paper de dolent:

Com més anava coneixent Vronski, més l'estimava. La seva proximitat sempre li era plaent. Tots els trets del seu caràcter, que anava coneixent cada dia més, tenien per a ella un encís inexpressable. En tot el que ell deia, pensava i feia, hi havia quelcom de particularment noble i elevat. (Tolstoi, 2013, p. 504)

Què cercava en mi? No tant l'amor com la satisfacció de la vanitat. Sí, cercava per damunt de tot l'èxit, el triomf, i el fet d'haver-lo aconseguit l'entusiasmava. Naturalment, m'estimava, però més que res, per vanitat. Ara ja s'ha acabat. No té de què vanar-se. Més aviat s'avergonyeix. M'ha pres tot el que podia, i ara no té necessitat de mi. Li sóc feixuga [...] L'única cosa a què aspira és produir l'admiració de tothom. Està molt satisfet de sí mateix. Sí, ja no tinc cap atractiu per a ell. En el fons de la seva ànima estarà content si me'n vaig. (Tolstoi, 2013, p. 818)

5. "Comportamientos, actitud o amenazas recurrentes de suicidio, o comportamiento de automutilación." (APA, 2013, p. 364)

Al llarg de la novel·la, Anna amenaça repetidament amb suïcidar-se. Quan Pensa en el suïcidi, aquest té dues funcions. En primer lloc la de cridar l'atenció del seu amant i exigir-li afecte, i en segon lloc la venjança. S'imagina quins serien els sentiments d'ells envers la seva mort. Es diu repetidament que amb la seva mort castigarà a Vronski, que es penedirà de no haver-la estimat i que finalment sofrirà per ella:

Vronski es mostrava més fred envers ella, com si es penedís d'haver-se-li sotmès. I ella en recordar les paraules que li havien donat la victòria: "Estic a prop de la més terrible de les dissorts i tinc por de mi mateixa", compregué que aquesta arma era perillosa i que no la podia emprar una altra vegada. I tingué la sensació que al costat de l'amor que els lligava hi havia entre ells un esperit de lluita que ella no podia foragitar del cor d'ell i, encara menys, del seu. (Tolstoi, 2013, p. 756)

La vergonya, el deshonor d'Alexiei Alexàndrovitx i Serioja, la meua vergonya espaioridora, tot queda salvat per la meua mort. Morir, i ell es penedirà, es lamentarà, m'estimarà, sofrirà per mi [...] La mort li aparegué com l'únic mitjà de reconquistar el seu amor, de castigar-lo i obtenir la victòria en aquella lluita que sostenia amb l'esperit del mal que s'havia instal·lat en el cor d'ell. Tant li feia que se n'uessin a Vosdvigènskoie com no; li era igual que s'obtingués el divorci com que no s'obtingués. L'essencial era el càstig. (Tolstoi, 2013, p. 805)

6. "Inestabilidad afectiva debida a una notable reactividad del estado de ánimo." (APA, 2013, p. 364)

Quan els episodis de gelosia comencen, en un principi Anna mostrava molta hostilitat envers Vronski, de reprotxava la seva actitud fins que ell se li sotmetia. Aleshores, en

palesar en ell l'amor i la passió novament, canvia d'estat d'ànim molt ràpidament, passant a sentir una gran alegria i tendresa cap a Vronski.

-Digues, què he de fer perquè tu estiguis tranquil·la? Estic disposat a fer-ho tot per tal que tu siguis feliç. Què és el que no faria, Anna, per alliberar-te de tota amarguesa! (Tolstoi, 2013, p. 756)

-No és res, no és res!- Digué ella-. Jo mateixa no ho sé: deu ser la solitud de la meua vida, els nervis..., però no en parlem. Com han anat les curses? -Preguntà, procurant de dissimular la victòria que, tanmateix havia obtingut. (Tolstoi, 2013, p. 756)

-Anna perquè ens hem de torturar d'aquesta manera?- Li preguntà, besant-li les mans. Anna cregué remarcar llàgrimes en els seus ulls i en la seva veu, i, passant tot d'una de la gelosia més insensata a la tendresa desesperada i plena de passió, va cobrir de petons el cap, el coll i les mans del seu amant. (Tolstoi, 2013, p. 798)

Anna presenta episodis intensos de disfòria i irritabilitat els quals arriben fins l'extrem de plantejar-se el suïcidi. Aquests episodis es van fent cada vegada més intensos i freqüents fins el desenllaç de la novel·la.

És que per ventura visc? No visc, sinó que espero el desenllaç, que no acaba de venir mai. No puc fer, no puc emprendre res, em continc, espero, invento distraccions- la família de l'anglès, escriure, la lectura-, però tot això no és sinó engany, morfina. (Tolstoi, 2013, p. 754)

Amb la seva imaginació retroalimenta la conducta cada vegada més nociva: "Totes les paraules més dures que podia dir un home groller, ell les deia en la seva imaginació, i ella no les hi perdonava, com si les hi hagués dites en realitat." (Tolstoi, 2013, p. 804). Ni tan solament la tranquil·litzaven els instants de tendresa que cada vegada esdevenien menys habituals.

8. "Enfado inapropiado e intenso o dificultades para controlar la ira." (APA, 2013, p. 364)

Anna percep en múltiples gests inofensius un atac. Si Vronski fa tard, o marxa més temps del necessari ho interpreta com que no vol estar amb ella. Aquesta percepció errònia de rebuig la fereix greument i respon amb agressivitat: amb atacs sense fonament de gelosia, amb retrets i fins i tot amb insults: "Aquells atacs de gelosia s'apoderaven d'ella cada vegada més sovint, l'esveraven, i tot i que Vronski s'esforcés per dissimular-ho, el refredaven en les seves relacions amb ella." (Tolstoi, 2013, p. 753) Fins i tot quan Vronski prova de calmar-la i es mostra tendre i compassiu: "Ella estigué contenta d'aquella apel·lació a la tendresa. Però una estranya força maligna no li permeté lliurar-se al seu abrandament." (Tolstoi, 2013, p. 755) Davant el més mínim gest de rebuig respon atacant:

“-No confiava- digué- que compreguéssiu els meus sentiments com els pot comprendre un home que estima, però em creia, si més no, amb dret a esperar més de la vostra delicadesa.” (Tolstoi, 2013, p. 937) A més, com s’ha esmentat anteriorment, amenaça a Vronski amb suïcidar-se:

De nou tornà a sentir compassió d’ella mateixa i va anar de res com no plorés. -Si sabessis de que es tracta per a mi! Si sabessis el que per a mi significa la teva hostilitat, aquesta hostilitat que ara, en aquest instant, sento tan clarament! Estic a prop de la més terrible de les dissorts i tinc por de mi mateixa!- i es girà ofegant els sanglots. (Tolstoi, 2013, p. 755)

Quan el seu marit es veu entredit per la seva malaltia i se li sotmet accedint als seus desitjos, Anna, que es penedeix d’haver-li promès que deixaria de veure a Vronski, carrega contra ell tota la seva frustració palesant-li la seva amarguesa.

9. “Ideas paranoide transitorias relacionadas con el estrés o síntomas disociativos graves.” (APA, 2013, p. 364)

Finalment, i com ja s’ha comentat anteriorment, Anna presenta idees paranoïdes relacionades amb la gelosia. Qualsevol detall en Vronski la porta a pensar que l’estima menys o que ja no l’estima:

Se sentia gelosa de les dones de bona societat amb les quals es podia trobar; ara d’una noia imaginària amb la qual es volia casar només de rompre amb ella. I era sobretot aquesta última gelosia la turmentava més, perquè, en un minut de franquesa, ell mateix li havia dit que la seva mare el volia casar amb la princesa Soròkina. (Tolstoi, 2013, p. 806)

Per a no preocupar-la, Vronski amaga a Anna una carta d’Stiva amb relació a l’obtenció del divorci, quan ella ho descobreix pensa automàticament que si l’enganya amb això per força ha de mantenir correspondència amb altres dones i amagar-li.

4.3 Discussió

La psicopatologia és el resultat d’un procés evolutiu que resulta de les adaptacions dels individus en els seus ambients al llarg del temps, on cada adaptació proporciona la base per la següent. Cal remarcar que el desenvolupament implica un canvi en un context de certa continuïtat i ni els factors de risc, ni els factors protectors, ni els processos que condueixen a l’aparició de la psicopatologia tenen la mateixa significació en cada moment del desenvolupament. (Ezpeleta, 2014, p. 119) L’autor pràcticament no ens parla del passat d’Anna, per la qual cosa només en tenim coneixença a partir de la seva primera aparició a la novel·la, fem per tant una aproximació a la personalitat del personatge en base als fets novel·lats.

Inicialment se'ns presenta com una dona estable i molt assertiva, però més endavant veiem que allò que semblava una base sòlida és una personalitat vulnerable, que amb l'exposició als factors estressors descrits a l'obra, es descompensa desenvolupant un quadre que ens recorda al trastorn límit de la personalitat.

El matrimoni amb Karenin suposava una elecció conformada al que s'esperava d'ella, on reprimeix la seva dimensió seductora i apassionada. Amb l'aparició de Vronski, però, Anna surt de la seva zona de confort que actuava com a factor protector.

Al llarg del transcurs de la novel·la, veiem que Anna és una persona emocionalment inestable que presenta una activació emocional molt elevada, essent molt sensible als estímuls emocionals negatius. Aquesta elevada activació emocional es deu a la exagerada reactivitat als estímuls ambientals. En l'obra ho veiem en la seva relació amb Vronski, en la qual prediu constantment l'abandonament per part d'ell, portant-la a manifestar episodis d'ansietat, sentiments depressius i una marcada hostilitat i còlera.

Ana no és Emma Bovary, una provinciana soñadora, una zorra lírica que va arrastrándose al amparo de tapias ruinosas hasta el lecho de su amante de turno. Ana le entrega a Vronski su vida entera, consistente en separarse de su adorado hijo, a pesar de las agonías que le cuesta no verle. (Nabokov, 1899, pp. 236)

Anna viu la relació amb Vronski molt intensament, l'idealitza fins al punt que tot el que veu en ell li sembla lloable i majestuós. Com que processa l'experiència des d'un punt de vista emocional i no des de la lògica, pren decisions en base a les seves emocions. Això la porta a abandonar el marit i el fill impulsivament, renunciant fins i tot al divorci que tant l'hagués beneficiat.

S'enganxa a la intensitat de la passió que sent per Vronski i espera el mateix d'ell, essent poc realista, ja que la fase de l'enamorament té una duració limitada. En la novel·la es veu clarament que Vronski no deixa mai d'estimar Anna i així li ho demostra, però com és natural, la intensitat dels sentiments disminueix si els comparem amb la fase inicial. Per això hem esmentat anteriorment que Anna està condemnada, perquè només la pot satisfer una implicació de tot punt desmesurada, aspira a ser la raó per la qual viu Vronski de la mateixa manera que ell és la raó per la qual viu ella. En palesar que els sentiments de Vronski minven mínimament, se sent greument ferida fins al punt que no ho pot suportar.

En la mateixa línia, Anna s'esforça per a no baixar Vronski del pedestal en el que l'ha col·locat. Un exemple clar és quan, desobeint les ordres de Karenin, Anna va a veure el

seu fill. Saber que ha perdut a Serioja li provoca un greu patiment que no pot compartir amb Vronski perquè la possibilitat que no la compregués li causaria un gran dolor:

El pensament del fill no abandonava Anna ni un instant causant-li un gran sofriment. Aquest sofriment no el podia ni volia compartir amb Vronski perquè sabia que a ell li semblaria la cosa menys important del món i sabia que si hi parlava i ell li contestava fredament acabaria odiant-lo. (Tolstoi, 2013, p. 579)

Un altre tret molt característic d'Anna és la seva necessitat intensa de relacionar-se i la marcada tendència a distorsionar les relacions amb els altres alternant la idealització i la devaluació. En aquest sentit, Anna presenta baixa tolerància a la solitud i a la frustració, se li fa insuportable trobar-se sola, la qual cosa la porta a barallar-se amb Vronski i a fer-li xantatge emocional, provocant precisament el seu distanciament. D'això n'és conscient, però la resposta emocional és tan intensa que no pot controlar-se i acostuma a acabar amb atacs d'ira.

Conclusió

Anna Karèнина de Tolstoi és una obra essencialment moral en la qual l'autor blasma el comportament de la protagonista mitjançant la comparació de la seva relació amb Vronski amb la relació de Kitty i Levin. Tolstoi no jutja la infidelitat d'Anna ni el fet que passi per sobre de les normes socials establertes d'aleshores, el que Tolstoi li retreu és que es deixi endur per les seves passions i visqui per aquestes. L'obra no és una novel·la d'idees o de fets, en *Anna Karèнина* es profunditza contínuament en la moral dels personatges, formula una sèrie de preguntes la majoria de les quals no obtenen resposta però només la seva formulació ja constitueix un procés d'autoconeixement per als personatges i per el lector. Corrobora, a més, que la impossibilitat d'aconseguir la certesa i la lluita de l'ésser humà per aconseguir la felicitat ens és connatural.

Anna diposita tota la seva felicitat en l'amor de Vronski, un amor que s'alimenta de la passió i la idealització, més físic que metafísic i segons l'autor l'amor carnal és egoista i porta a la perdició. En canvi, l'amor de Kitty i Levin, si bé també posseeix les riqueses de la naturalesa sensual, aquestes estan en equilibri. L'amor complet de Levin i Kitty es basa en la valoració de l'altre, el respecte mutu i el sacrifici d'un mateix, va més enllà de la passió física i es sustenta a més per la intimitat i el compromís. D'altra banda, Dolly i Stiva serveixen a l'autor de nexa entre les dues històries principals, així com per a remarcar com de diferent era vista la infidelitat masculina vers la femenina.

Els temes més importants dels que tracta l'obra són la recerca de la felicitat personal i la vida familiar en parella. En un inici, tant Anna com Levin creuen que estant amb l'ésser estimat aconseguiran la felicitat. La diferència entre ells és que Levin aprèn que tot i tenir una bona relació de parella, no pot dipositar tota la responsabilitat del seu estat anímic a Kitty, sinó que ha d'aprendre a acceptar que el dolor forma part de la vida i que en el seu cas precisament la recerca de la felicitat és el que més l'allunya d'aquesta.

Anna és considerada com una heroïna de la literatura russa per la transgressió de les normes socials del segle XIX. Però com hem esmentat anteriorment, aquesta suposada valentia que porta a Anna a no amagar-se i a encarar la seva situació públicament ens sona més a impulsivitat. I és que la personalitat de la protagonista ens recorda al que avui en dia es consideraria com un Trastorn límit de la personalitat, un trastorn que es caracteritza per un patró d'instabilitat emocional, de les relacions interpersonals i de l'autoimatge. Les persones amb aquesta afecció de la salut mental presenten una intensa impulsivitat i realitzen esforços exagerats per a evitar l'abandonament.

Bibliografía

- American Psychiatric Association. (2013). *Guía de Consulta de los Criterios Diagnósticos del DSM-5*. Madrid: Editorial Médica Panamericana.
- Arenas, M. (2014). *Feminismo en Tolstoi: El caso Ana Karénina*. Memoria para optar al título de grado en Publicidad y RRPP. Sevilla: Universidad de Sevilla.
- Casullo, M. (2000). *El inventario de personalidad "Big Five" (cinco factores)*. Material para ser usado en tareas de investigación. Buenos Aires: Universidad de Buenos Aires. Facultad de Psicología Cátedra.
- Cortés, L. (2018). Amor cultivado y amor acelerado: la relación entre los espacios y el desarrollo amoroso en Ana Karenina. *Sincronía*. nº 74, pp. 443-451. Guadalajara: Universidad de Guadalajara.
- Colodro, J; López-García, J; Mezquita, L; Colodro-Conde, L; Ibáñez, M; Edo, S; Villa, E y Ortet, G. Five-Factor model of personality disorders: Spanish normative data and validation. *Anales de psicología*, nº34, pp. 264-273.
- Ezpeleta, L (2014). *Psicopatología Del Desarrollo*. Madrid: Pirámide.
- Gibian, G. (2016). INTRODUCCIÓN: Dos clases de comprensión humana y la voz narrativa en Anna Karénina. En L. Tolstoi, *Anna Karénina*, pp. 9-29. Barcelona: Penguin Random House Grupo Editorial, S. A. U.
- Iborra, E (2018). 82. En E. Iborra, *La literatura recordada*, pp.252-277. Barcelona: Viena Edicions.
- Jodar, I (2018). Apunts assignatura: Psicopatologia avançada. Grau en Psicologia. Barcelona: Universitat Abat Oliba CEU.
- Millon, T. (2006). *Trastornos de la personalidad en la vida moderna*. Madrid: MASSON S. A.
- Molina, R; Rubio, V; Pérez, A; Carrasco, J. (2004). Trastorno límite de la personalidad. En M. Roca, *Trastornos de personalidad*, pp. 513-536. Barcelona: Psiquiatría Editores, S. L.
- Nabokov, V. (2010). Lev Tolstoi. En V. Nabokov, *Curso de literatura rusa*, pp.225-363. Barcelona: RBA Libros, S.A.
- Pérez, U y Rubio, V. (2003). Trastorno límite de la personalidad. En U. Pérez y V. Rubio, *Trastornos de la personalidad*, pp. 139-191. Madrid: Elsevier España, S.A.

- Salin-Pascual, R. (2014). El personaje de Anna Karenina de León Tolstoi. *Psiquiatría*, nº1, pp. 9-15.
- Sternberg, R.J. (1989). *El triángulo del amor. Intimidad, Amor y Compromiso*. Barcelona: Ediciones PAIDÓS S.A.
- Tolstoi, L. (2013). *Anna Karèнина*. Barcelona: Raval Edicions SLU, Proa.
- Tolstoi, L. (1985). *Resurrecció*. Barcelona: Edicions Proa.
- Vélez, N. (2009). La arquitectura invisible de Anna Karénina de Leo Tolstoi. *Pensamiento y cultura*, nº12. pp 203-220. Universidad de la Sabana: Cundinamarca.
- Waegemans, E. (2003). *Historia de la literatura rusa*. Madrid: Ediciones Internacionales universitarias.